

مٹھا سیک

شعری مجموعہ (پہاڑی)

حاجی محمد بشیر شاد

(C) سبھے حق لکھاری نے
 کتاب نانائیں: مٹھاسیک
 نوعیت: شاعری (پہاڑی)
 لکھاری: حاجی محمد بشیر شاد
 سن اشاعت: ۲۰۲۱ء
 ترتیب و انتخاب: عبدالواحد منہاس
 کمپوزنگ و تزئین: عبدالواحد منہاس رگر میت سنگھ
 سرورق: بشیر احمد بصیر
 گنتی: پانچ سو (۵۰۰)
 مل: ۴۵۰ روپے
 چھاپہ خانہ: کلاسیک پرنٹرز، جموں

MITHA SAIK

Poetry (Pahari)

By: Haji Mohammad Bashir Shad

R/o Saj, Thanamandi Rajouri

Year of Edition: 2021

Price: Rs. 450.00

(نوٹ: اس کتاب کی چھاپے چاہڑن پنج جموں و کشمیر اکیڈمی آف آرٹس، کلچر اینڈ لینگویج نے ماہری مالی معاونت کیتی اے جس واسطے میں اکیڈمی ناہیوں شکر گزار آں!)

ناں لائی:

پھاڑی زبان نال دلچسپی تہ محبت کرن
والیاں نے نال۔

فہرست

- ۱۱ دوگلاں ماہڑیاں وی۔۔۔۔۔ ڈاکٹر مرزا فاروق انوار
۱۳ اپنی گل۔۔۔۔۔ حاجی محمد بشیر شاد

حمداں

- ۱۸ اللہ اللہ الصمد
۲۰ اللہ خالق مالک توں
۲۲ مالک کون ومکال توں حمد ہے تیرے واسطے

نعتاں

- ۲۵ لگی ڈاہڈی عشق ہماری جو لو شہر مدینے
۲۶ سب تھیں اچا سب تھیں اعلیٰ
۲۷ مملہ شہر نار تہہ اچا
۲۹ ربیع الاول ربیع النور
۳۰ مگی مدنی فصا پیاری پیاری لگی

- ۳۱ نبیؐ جی ثُربت مدینے نے اندر
 ۳۲ محمد مصطفیٰ ﷺ نے آکے دُنیا نور کر دتی
 ۳۳ چار چو فیرے روشن کرنا جلوہ پاک محمدؐ نا
 ۳۴ جو جو صفت جنت نی یار و سُنن پڑھن پنج پائی
 ۳۶ ہُن راہی کُہر آون والے کرو تیاری جلدی
 ۳۸ ہے یاداں نامرکز مدینہ نی بستی
 ۳۹ حاضری ماہری سی ماہڑے واسطے اک معجزہ
 ۴۰ ناں نبیؐ ناسب تھیں اعلیٰ

غزلاں

- ۴۲ پتیلی پنج دُڑھے کی اوال چڑھی گئی اے
 ۴۳ جس سجن نے گیت میں گاواں
 ۴۴ اِس رُت نی اوہ ہوا چلی اے
 ۴۵ پکڑ کے آندی باغاں اندر پھر نے والی ہر نی
 ۴۶ دہشتاں نال بخار چڑھی گیا اے
 ۴۷ ندی نیہہ ساں تر سکنا ہُن پیا سمندر تر نا
 ۴۸ لَسی ملی تہ پینے والے پہنا نڈے ٹٹے پائے
 ۴۹ مگی نہ کچھ وی کچھو لالا
 ۵۰ کوئی تہ چنگا کم کری جا
 ۵۱ سرڑی گیا دل چہنگڑے اندر کدھوسی رارو پارا
 ۵۲ نہ ماروئس سُنکے داڑے

- ۵۴ کسی کسی تہ کپڑے جسے لہراں لہراں ہوئے
- ۵۵ کہہ منگیا میں کچھ نہ کہہ کچھ نہ
- ۵۶ کدوں نصیب اسان نے ہو یا چھاں زلفاں فی بہنا
- ۵۷ دل کھائے ڈاڈے بٹھو لے
- ۵۸ ماہڑا دل کری تہ ٹوٹے نہ ہن تول سچاں
- ۵۹ ساریاں صفتاں اُسکی چچن جس نابدل بہر یا
- ۶۰ کوڑپاں گولیاں ہٹا لنیاں پیسن
- ۶۱ ہن پھلاں ناموسم آیا داںہاں فی آئی
- ۶۲ جس بیتاں یاداں نال ایہہ نگری دل فی اسان بسائی
- ۶۳ گلی گلی ایہہ گل چلنی اے
- ۶۴ شکر خُدا یا ہر دم کرساں
- ۶۵ رنگ ہوئی گئے بٹھلے سارے
- ۶۶ تتو ہر پاسے پھل کھیلی اے
- ۶۷ کچھ دودھ ملائیاں کھانے تہ کچھ پھنگھے مرنے تک فی
- ۶۸ دل آس فی چادر پُسی گا
- ۶۹ نہیہ سہ کسے نے یار ہونے
- ۷۰ کدے پیار فی کہنٹی ٹھڑکی اے
- ۷۱ رولا ای رولا کول تہ دؤر
- ۷۲ آجاں تہ کوئی خواب سوتے اچھنے نہیہ
- ۷۳ ریت بیتاں کندھاں اُپر ہٹارے کد کھلسن

۷۴	بنگلے کوٹھی نی گل چھوڑ
۷۵	اُج کتابی گلاں کرساں رلی ملی
۷۶	دُکھِ ملیا تہ سکھ وی دیسی اے بندیا توں جریاں
۷۷	تتے اُجکل مُنڈے گُردیاں آپے ہمت کرنے
۷۸	کس نے اُگے دُکھ کہانی بولساں
۷۹	تالا بند کری سب خوشیاں چابی لے گئے نال
۸۰	جے لیجھے تہ پچی تہ کھا
۸۱	اوہ چلے گئے اُساں جانا اے
۸۲	بے وقت نیاں بدلاں کوئی اثر نہ دہسے چنگے
۸۳	بدلا تھوڑا تھوڑا بہر یاں
۸۴	اُس رونے آں اوہ ہسنے نی
۸۵	جنگ کولوں سمجھو تہ چنگا
۸۶	تکدیاں تکدیاں اِس باغے نے پتر ہوئی گئے پیلے
۸۷	پکے تہ ستھرے کھر نے لوکی عیش کرن
۸۸	کھید تماشا کرنے رہسن بازی گر
۸۹	ہوئی جانا اے پیارنا سودا کرنے نیہہ
۹۰	غیراں کی تہ پھل وی دتے سوہنے تحفے بندے
۹۱	اک کھر بیچ اک رشتہ پچھن گئے شرپکاں نال
۹۲	ہائے ہائے اوہ میریے جانی
۹۴	اُس رونے آں اوہ ہسنے نی

نظمیں

۹۶	ایجوکیشن بورڈ
۹۸	پہاڑاں نی زندگی
۱۰۱	خواص
۱۰۳	نارنہ بمبل ناک سفر
۱۰۸	ماہڑی گل سنو
۱۱۲	سو پکھی گل
۱۱۳	داند
۱۱۴	سونامی لہریہ پہنچل
۱۱۶	تھو کھا
۱۱۷	زمی
۱۱۹	اک پہاڑی مشاعرہ
۱۲۳	کرکٹ
۱۲۶	تتلوس
۱۲۸	ساڑ
۱۳۰	چمڑے نی جٹی
۱۳۲	کھراٹی چھٹ
۱۳۳	شادی ہنسی
۱۳۶	بساں نے حادثے
۱۳۸	دعوتی کارڈ آیا

۱۴۰	بیاہ ناسادا
۱۴۱	ہُن نہ سگریٹ چھوڑ
۱۴۳	ماہری گل برابر آئی
۱۴۵	پونچھنی سیر
۱۴۷	چروٹی
۱۴۹	بچیاں نے ناں
۱۵۰	اک محلے نانشہ
۱۵۲	گرمی بیاں چھٹیاں
۱۵۳	بجلی ناسیپا
۱۵۵	پوسٹر
۱۵۷	غفلت
۱۵۸	رات نا واقعہ
۱۶۰	منج
۱۶۲	اشونی کمار
۱۶۴	مڈل اسکول ہسپوٹ
۱۶۵	فریب
۱۶۶	چوہدری محمد شریف طارق
۱۶۸	سائیں منیر
۱۷۰	بیگم جان فی موت
۱۷۲	مزاحیہ

۱۷۴	کتاباں والی الماری
۱۷۶	سوٹھے
۱۷۸	زندگی تہ کاغذ
۱۸۲	مداری
۱۸۴	اصلی تہ نقلی ولی
۱۸۶	نقلی باجی تہ مٹلاں (۱)
۱۸۸	نقلی باجی تہ مٹلاں (۲)
۱۹۱	گیت
۱۹۳	ماہیہ
۱۹۹	بکھرے بکھرے شعر

دوگلاں ماہڑیاں وی

پہاڑی زبان نے جدید ادبی قافلے بچ کئی رہرو ملنے تہ بکھڑنے گئے۔ اسے سلسلے فی اک کڑی نے طور ذراچر کے جے ہی سینی اس قافلے بچ شامل ہونے والیاں بچ اک ناں الحاج محمد بشیر شادناوی اے۔ شاد ہوراں نا تعلق ضلع راجوری فی تحصیل تھنہ منڈی نے گراں سانج نال اے۔ سانج اک خوبصورت گراں اے تہ اتھے پہاڑی زبان بولنے والیاں فی اکثریت اے۔ شاد ہور عمر پھر درس و تدریس نال جڑے رہے تہ اپنے ویلے نے معروف تہ مشہور اُستاد سُن۔ اُنہاں فی فرض شناسی تہ درس و تدریس نال اُس تہ لگن فی ہمیشہ تعریف ای نیہہ کیتی گئی بلکہ اک مثال نے طور اُپر پیش کیتا جانا رہیا اے۔ اوہ محکمہ تعلیم تھیں ہی بطور زوئل ایجوکیشن آفیسر سبکدوش ہوئے۔

غالباً ۹۰ء نے دہاکے بچ اوہ پہاڑی نے ادبی قافلے بچ باضابطہ داخل ہوئے۔ اس تھیں پہلاں اوہ اُردو بچ طبع آزمائی کرنے رہے سن۔ پہاڑی سیکشن نال رابطے تھیں بعد اوہ سنجیدگی نال ماء بولی فی خدمت بچ جٹے ہوئے ہین۔ پہاڑی سیکشن نے کسے وی سنیہے اُپر اوہ فوراً عمل درآمد کرنے واسطے تیار رہنیں۔ اُنہاں کدے وی کسے کم بچ آنا کافی نیہہ کیتی۔ اوہ جتنے سنجیدہ درس و تدریس بچ سُن اُتنے ہی سنجیدہ اوہ تخلیق و تالیف بچ وی ہین۔

شاعری تھیں علاوہ اوہ اُنہاں نا رُحجان تخلیقی کماں واخ وی اے۔ اس تھیں پہلاں وی اُنہاں نیاں تقریباً نصف درجن کتاباں منظر عام اُپر آئی چکیان، جنہاں بچوں بولتی لکیریں، مردان قلندر، مشاہدات، شاد بزرگ گل وغیرہ قابل ذکر ہین۔

.....

انہاں کول اُجاں وی بہوں سارے مسوڈے چھاپے چاہڑے جان نی اڈ پک بچ
ہین جہاں ناذ کر انہاں دیباچے بچ کیتا اے تہ اوہ زیر نظر کتاب ”مٹھاسیک“ تہاں نے
ہتھیاں تکر پچان بچ کامیاب ہوئے۔ ایہہ کتاب انہاں نی پہاڑی شاعری نا مجموعہ اے
جس بچ انہاں حمد و نعت تھیں علاوہ غزلاں تہ نظماں کی شامل کیتا اے۔ پورے مجموعے کی
پڑھنے تھیں بعد ایہہ تاثر پیدا ہونا اے جے اوہ مجموعی طور اُپر نظم نے شاعر ہین۔ ایہہ دوئی
گل اے جے اوہ غزل گوئی نے فن تھیں وی چنگی طراں واقف ہین۔ اوہ ادب برائے
زندگی نے قائل ہین۔ اس واسطے انہاں نیاں نظماں بالخصوص تہ غزلاں بالعموم زندگی نے
عملی رنگ نیاں ترجمان ان۔

انہاں نی زندگی نے مشاہدے انہاں نی شعری بساط نی اساس ہین۔ شاد ہور اس گل
نے حامی ہین کہ ایہہ چند روزہ زندگی محض عیش و عشرت واسطے نیہہ اے بلکہ اس نا کوئی خاص
مقصد اے تہ اُس مقصد کی سیاننا پچھاننا انسان نا فرض اے۔ انہاں نی شاعری نال روبرو ہوئی
تہ انسان شاد ہوراں نی ذاتی شخصیت تھیں پہلی طراں واقفیت حاصل کری سکنا اے۔ اکثر
شعراء نے کلام تہ انہاں نی ذاتی زندگی بچ اک تضاد یا خلا نظر اچھنا اے مگر شاد نے ہاں
یکسانیت اے۔ انہاں نی شاعری انہاں نی عملی زندگی نا ہی اک خوبصورت مرقع اے۔

میں شاد ہوراں کی انہاں نے مجموعے ”مٹھاسیک“ نی اشاعت واسطے دلوں متوں
مبارک باد پیش کرنا تہ آس رکھنا جے قارئین اس نے مٹھے سیک کی محسوس کرسن تہ مستفید
وی ہوسن۔

ڈاکٹر مرزا فارق انوار

جموں

۶ مارچ ۲۰۲۰ء

اپنی گل

راقم خاکسار نے 1960ء پنج جدولوں دسویں جماعت ناطا بلعلم ساں، شعر لکھنے فی مشق شروع کیتی سی۔ اس وقت نہ ہی کوئی منزل سامنے سی نہ شاعر یا ادیب بننے نا خیال سا۔ بس ایہہ اک دل پہلائی والی کھیل سی۔ شعراں نال تہ مڈل درجہ نیاں جماعتاں پنج پڑھنیاں ہی کافی محبت سی۔ شعر بازی نیاں کھیڈاں پنج باقاعدہ شامل رہنا ساں۔

1960ء تھیں بعد کدے شعر تہ کدے نثر پنج کجھ نہ کجھ لکھنا رہیاں ہور ایہہ ورقے ضائع میہہ کیے۔ 30/اپریل 2000ء پنج سرکاری نوکری تھیں بحیثیت Z.E.O نے عہد تھیں فارغ ہوئیاں نے لکھے نے کاغذاں نی سمہال کیتی نہ شعراں نی تعداد چار ہندسیاں پنج لکھی ہور کافی نثری کاغذوی تکتے۔ ہُن انہاں ور قیاں کی کتابی شکل پنج لکھی تہ چھاپے چا ہڑنے نا خیال آیا۔ ایہہ سارا مواد اُردو زبان پنج سی۔

اُردو زبان پنج ”بولتی لکھریں“ (نظم) ہور ”مردان قلندر“ (نثر) پریس تھیں باہر آئیاں تہ 29/نومبر 2009ء پنج راجوری نے کانفرنس ہال پنج انہاں فی رسم رونمائی جناب ظفر اقبال منہاس صاحب، جناب مرغوب بانہالی صاحب، جناب عبدالرشید قدار راجوری صاحب تہ جناب بشیر احمد ماگرے صاحب نے ہتھوں ہوئی۔

اس شخص بعد ”مشاہداتِ شاد“ (نثر) ”ہور“ ”برگ گل“ (نظم) دواں کتاباں فی رسم رونمائی 29 ستمبر 2015ء پنج ہائر اسکینڈری اسکول ساج راجوری پنج اس ویلے منسٹر چوہدری ذولفقار صاحب نے ہتھوں ہوئی۔

انہاں تھیں علاوہ ”معلوماتِ حج“ ”ہور“ ”معلوماتی سوالات و جوابات“ فی کمپوزنگ وی کرائی اے پر پریس تک نہ پہنچا سکیاں ”ہور“ ”یادوں کی لکیریں“، ”معلومات قرآن“، ”آئین اسلام“، ”شاد کا خاندانی تاریخی پس منظر“، ”پیاسی کلیاں“ (نظم) ”قلمی رنگ“ ”ہور“ ”سفر نامے“ جنہاں فی تعداد دس اے وغیرہ زیرِ تسوید ہین۔ ایہہ کتاباں چھاپے چاہڑ سکساں یا نہ کوئی پتہ نیہہ کیآں جے فروری 2014ء نے آخری ہفتے تھیں چار بکھریاں بکھریاں بیماریاں پنج پھسیا ناآں تہ انہاں بیماریاں مگی نچوڑ دتا اے۔

غالباً 1998ء سی کہ ہائر اسکینڈری اسکول ساج پنج صبح داکٹر مرزا فاروق انوار صاحب آئے۔ انہاں سنگ ماہڑی ایہہ پہلی ملاقات سی۔ میں سوچیا ایہہ اپنے کسے دوست کی ملنے آئے ہوں پر تھوڑی چراں بعد جناب اقبال ملنگامی صاحب تہ جناب نثار راہی صاحب ہور وی آئے۔ ہُن پتہ چلیا کہ آج اتھے کلچرل اکیڈمی والیاں پہاڑی مشاعرہ کرانا اے۔ مشاعرہ ہو یا تہ راہی صاحب نے ماہڑا تعارف اقبال ملنگامی صاحب تہ دُویاں مزماناں نال کرایا۔ فر انہاں مگی پہاڑی ماء بولی پنج لکھنے نامشورہ تہ سادہ دتا۔ مگی پہاڑی بندہ ہونے نے باوجود ایہہ ڈگی چانی مشکل لگی پر انہاں مہرباناں نا حکم تہ مشورہ میں من لیا ہور فر پہاڑی زبان پنج کجھ نہ کجھ لکھنا شروع کیتا۔

راجوری پنج کلچرل اکیڈمی نے سب آفس پنج رونق بنانے والے ڈاکٹر صابر مرزا مرحوم نے وی ماہڑی کافی حوصلہ افزائی کیتی۔ مگی مشاعریاں پنج شامل کرنے رہے تہ میں

پہاڑی زبان بچ گچھ نظم تہ گچھ نثر لکھنا رہیاں۔ گچھ مواد پہاڑی شیرازیاں بچ نثر تہ نظم بچ شائع ہونا رہیا، پراگ تھیں کتابی شکل بچ گچھ نہ کر سکیاں۔

ایہہ مواد کتابی شکل بچ اس کتاب ’مٹھاسیک‘ بچ جمع کری تہ اس کی کتابی شکل دتی تہ ایہہ شعری مجموعہ کلچرل اکیڈمی نے پہاڑی شعبے نے مہرباناں نے مشورے ہو رمد نال چھاپے چاٹرنے نام تھ بچ ہند اے۔ پہاڑی زبان بچ نظم نی ماہری ایہہ پہلی کتاب اے۔ اس کم بچ اگر میں اکیڈمی والیاں نی مدد ہو رمد دی نال کامیاب ہوئیاں ہو رمد صحت تہ مالی حالات اجازت دتی تاں فر انشاء اللہ گچھ ہو رمد بی کم وی پہاڑی زبان بچ باندے آندیا جاسی گا۔

اس شعری مجموعہ نے کم بچ میں کتنا کامیاب آں ہو رمد کتنا فیل ایہہ قاری حضرات ای دہسن تہ میں انہاں ناشکر گزار ہو رساں ہو رمد اگے اپنیاں خامیاں دؤر کرن نی کوشش کر ساں۔

اس علاقے بچ کسے کولوں تبصرہ لکھوانا اتنا ہی اوکھا اے جتنا کہ کتاب لکھنی۔ میں اس بچی کتاب پر تبصرہ لکھوانے واسطے ادھر صرف اک ہی مہربان کی انہاں نی رضا مندی نال ایہہ شعری مجموعہ قریب اک سال پہلاں دتی سی پر انہاں حالیں توڑیں نہ ہی تبصرہ لکھیا ہو رمد نہ ہی اصل مسودہ مگی واپس کیتا۔ مَن اس کتاب پر تبصرہ کلچرل اکیڈمی نے مہربان ہی لکھواسن یا فر خود لکھسن۔ میں ہر اس مہربان ناشکر یہ ادا کرنا ہاں ہو رمد کر ساں گا جیہڑے اس کتاب نام مکمل کرنے بچ ماہری حوصلہ افزائی ہو رمد کر رہے ہین۔ تبصرہ نگاراں بچوں اگر کوئی خود شاعر میہہ یا شاعر وی اے پر اسکی فرصت میہہ یا حوصلہ افزائی کرنے تھیں قاصراے تاں فر کسے ایچے بندے کی ایہہ تکلیف کیاں دیاں ہو رمد یوں ہاڑے کیاں کراں۔

ایہہ سارا کم میں ڈاکٹر مرزا فاروق انوار صاحب تہ برخوردار نہایت شفیق عبدالواحد
منہاس ہوراں نے حوالے کر دتا اے۔ کشمیر بچ حالات خراب ہونے نی وجہ نال کم مکمل
کرنے بچ ضرور ہو یا، پر ایہہ حضرات جیہڑے مگی اس راہ اُپر چلنے واسطے اشارے
دینے آئے ہور مدناؤمہ لینے آئے ہین۔ پکی مینداے جے ماہڑے اس کم کی کامیابی نی
منزل توڑیں پچا دیسن ہور ماہڑیاں ہور دُعاواں لینے رہسن۔

جسم نے اندر روح اک امانت اے۔ پتہ نیہہ کدوں ایہہ امانت واپس مڑ جاسی۔
اللہ کرے ماہڑی اس علیل زندگی بچ ہی میں ایہہ کتاب خوبصورت شکل بچ تکت سگاں ہور
ادب نے نال پیار کرنے والے دوستاں یاراں شاگرداں تہ برخورداراں تکر پچا سگاں۔
اللہ تعالیٰ ہی حافظ و نا صراے۔

حاجی محمد بشیر شاد

اللّٰهُ اللّٰهُ الصَّمَدُ
لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ
نیہ اوقات جے حمد لکھاں
کم عقل میں نہکا قد
فر وی کرساں گجھ کوشش
توں دیسیں توفیق دے تد
عرش فرش آسمان زمیں
بادشاہی نی نیہ کوئی حد
جن و ملائک حور و بشر
تگی پکارن بدھ و بدھ
جے چنے کوئی ہور خدا
عمل سارا اے اس نا رڈ

تیرے پاکیزہ فرمان
بہت بُری شیطان فی سد
ہر اک نا توں پالنہار
شک کرنے والا مُرتد
سچے سوہنے حرف قرآن
زیر و زبر ہور شد و مد
کرم تواہڑا سمجھاں میں
میںہ اس فی کوئی سرحد
شاد اے سچا پہلا شعر
نہ اولاد اس فی نہ جد

اللہ خالق مالک توں
 اللہ، اللہ، اللہ ہو
 خوب تواہڑا حُسن جمال
 بے مثل ہوو بے مثال
 حمد ساری نے لائق توں
 اللہ، اللہ، اللہ ہو
 حمد تواہڑی پڑھنے سب
 توں ساری دُنیا نا رَبّ
 نور نے پکھرے رنگ ہر سو
 اللہ، اللہ، اللہ ہو
 چن تارے آسمان زِی
 نیہہ حُسن بچ کوئی کمی
 مہلاں نی سوہنی خوشبو
 اللہ، اللہ، اللہ ہو

راہ کیہڑا چنگا مندا
کسراں جانے آ بندہ
رہبر پھیلے جیسے سوہنے توں
اللہ، اللہ، اللہ ہو

سردی، گرمی، رات ہو دن
کون بناسی تیرے دن
یا رب دے توں سوہنی ہو
اللہ، اللہ، اللہ ہو

جو گناہ تھیں باز آیا
اس نے ہی جنت پایا
چڑیاں بولن توں ہی توں
اللہ، اللہ، اللہ ہو

کے لکھسی کے کرسی غور
شاد عقل نا ہے کمزور
ہوئی کسراں زور
اللہ، اللہ، اللہ ہو

مالک کون و مکاں توں حمد ہے تیرے واسطے
حمد پڑھنے سنگ میں سمجھاں صاف ملنے راستے

حمد پڑھنے نی فرشتے جن و انساں حور بھی
حمد ہر دُکھ نی دوا اے ایہہ اکھاں نا نوری

حمد پڑھنی اے تیری مخلوق ساری رات دِن
میرے اللہ کون اے لائق حمد نے تیرے دِن

آسمان نے سارے موتی چن تارے کہکشاں
باغ و بن درپازمی پر تیری قدرت نے نشان

توں بڑا سب تھیں بڑا ہیں، حمدنا حقدار توں
بندے کیا چوپائے چڑیاں وی پکارن اللہ ھو

میں نکمیاں کم عقل ہو رہی تیری ہے بڑی
کر مدد نہ جوڑ سگیاں میں لڑی نی ہر کڑی

شاد پڑھنا اے حمد تیری ہے دل بچ احترام
لاج رکھ لینا خدائے ذوالجلال والکرام

نعتان

لگی ڈاہڈی عشق ہماری جولو شہر مدینے
 سبز گنبد کی کولوں نکاں ٹھنڈ پووے بچ سینے
 اکھیاں نے بالاں نی پھیراں بہاری شام سویرے
 جالی چٹاں نال زبانی گذرن سال مہینے
 خاک اُتھے نی پھکی کرساں زمزم نے کُھٹ پھرساں
 جاسن روگ اندر نے سارے حسد بغض دے کینے
 میں لاچار سمندر اندر کھانا آں بچکولے
 صدقے پاک نبیؐ نے بے شک ہونے پار سفینے
 اس در حاضر ہونے والے نال خلوص صدق نے
 نور اکھیاں نال لئی کے نکلے مادر زاد نابینے
 ”تربت پاک نی کری زیارت حاصل کرو شفاعت“
 روضے نی دیوار نے اُپر ایہہ ارشاد نبیؐ نے
 جس نی دید کی اکھیاں ترسن دُور رہیا جے اس تھیں
 شاد ہزاراں سال وی جیئیں پھٹھ پووے اس جینے

سب تھیں اُچّا سب تھیں اعلیٰ
رَبّ بنایا مدنی والا

مَلّہ پہلاں چانن کپتا
غارِ حرا بچ پھیری مالا

غارِ ثور کی عزت بخشی
جتھے لایا مکڑی جالا

تنگ کنار نے کافی کپتا
پر رہے ایہہ بالا بالا

شاد کی روضہِ اِسراں لہتا
شمع پٹنگے چن نا ہالہ

مَلّہ شہر نا رُتبہ اُچّا
 رحمت رَبّ نی ہر دم جاری
 اتھے زمزم برکت پھریا
 صفا مروا وی ہے اُس جائی
 اُچّے نبیؐ پیغمبر آئے
 حق نے اتھوں کفر نسایا
 اتھے نبی ﷺ ناکہراک پیارا
 جنت معلّٰی وی اِس جائی
 جبلِ رحمت حرا وی لہّھے
 غارِ ثور وی مکّے کو لے
 حرمِ مسیت چانن لایا
 جس بچ بنیا کعبہ سُچّا
 دوڑی آوے خلقت ساری
 قدم ذبّحّہ سی جتھے تھریا
 دوڑی جتھے ہاجرہ مائی
 ساریاں رَبّ نے حکم سنائے
 دین داراں ایہہ شہر بسایا
 جتھوں مھیلیا نور ایہہ سارا
 جس نے بڑی اے عزت پائی
 کعبے کولوں جانیاں کھبّے
 جیہڑی واقعہ ہجرت بولے
 جس پُر رَبّ نا ہر دم سایا

اِس نے گنبد ہوو منارے   چمکن جہراں نوری تارے
 سڑکاں اِتھے صاف تہ گھلیاں   دسَن جہراں جنت جلیاں
 ساریاں گلیاں رحمت پھریاں   بچ بزاراں چیزاں کھریاں
 ہر پل اِتھے گہما گہمی   کوئی صورت نہ لہتے سہمی
 شہر امن نا نوروں پھریا   بنے نصیب اِتھے ہریا
 مکہ اک نورانی وادی
 رَب نے جس فی قسم اے کھاہدی

ربیع الاول ربیع النور
 چائن آندا کول تہ دؤر
 نبی پاک نی آمد سنگ
 رحمت نے دریا پہر پور
 نبی نی خدمت بچ حاضر
 اللہ کہتے ملک تہ حور
 باطل نے منصوبے سب
 پہنچے ہوئے چکنا چور
 ظلم ، جبر تہ قہر مٹے
 دنیا کی دتا جمہور
 سنے جتیاں گئے عرش بریں
 موسیٰ ۱۰ ننگے پیراں طور
 لقب خلیف و رحمت جئے
 شاد انہاں کی ملے ضرور

مِگی مدنی فضا پیاری پیاری لگی
 ہر گلی گویا جنت نی کیاری لگی
 جیہڑی روضے کی مچی تہ نکلے ہوا
 عشق نے روگیاں نی بنے اوہ دوا
 نیویں ہوئی تہ اتھے کرن سب سلام
 پیش کرنے عقیدت نا ہدیہ غلام
 اتھے آرام فرما حبیب خدا
 جہاں دہسیا زمانے کی راہ ہڈی
 رب نے رحمت لقب خوب کچتا عطا
 جے بشر عام سمجھو تہ ہے ایہہ خطا
 نعت لکھنا نبیٰ نی مکمل محال
 شاد کر کے فکر اپنے کاغذ سمہال

نبیؐ جی ثُربت مدینے نے اندر
 اُتھوں فیض پانے ولی و قلندر
 بہشتی نے اُتھوں نے بازار گلیاں
 نظر آن کنڈے وی پھل ہو رگلیاں
 ہین کستوری پھریاں اُتھے ایہہ ہواواں
 صفت کیہڑی کیہڑی اُتھے نی سناواں
 ایہہ روضے نی جھلمل ایہہ روضے ناؤر
 تکی جسکی شرمائے جنت نی حور
 اُتھے شام دلکش سویرا کمال
 ہے بے داغ اُتھے نا حُسن و جمال
 اُتھے چن تہ تارے سلامی کرن
 زمانے نے رستم غلامی کرن
 نمازاں نی لذت سکون و سرور
 میہہ شاد رہنا فساد و غرور

محمد مصطفیٰ ﷺ نے آ کے دُنیا نور کر دی
 جہالت، گمراہی، لادینیت سب دُور کر دی
 تِن سو سٹھ بُٹاں نے نال کعبہ کیتا سی گندہ
 انہاں پتھراں نے اگے حاجتاں رکھنا سی ہر بندہ
 طریقہ ابراہیمیؑ سی ایہہ پتھر چُر کر دتے
 نبیؐ نے آ کے ایہہ ناپاک پتھر دُور کر دتے
 خُدا واحد اے دُوا کوئی اللہ ہو میہہ سکنا
 بشر کوئی نبیؐ جیہا ولہد ہو میہہ سکنا
 نبیؐ نے ساری دُنیا کی سکھائے راز چنے نے
 طریقے چلنے پھرنے نے طریقے کھانے پینے نے
 غلامی ہو ر نیلامی بندیاں نی شاد بند ہوئی
 اتھے چنے جی بچیاں کی قبر دینا میہہ کوئی

چار چوہرے روشن کرنا جلوہ پاک محمدؐ نا
 نور ذات ربّ اے پورا نقشہ پاک محمدؐ نا
 وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ تکوینِ قرآن مجیدے
 خُدا عاشق محمدؐ نا جہاں شیدا محمدؐ نا
 اوہی بچ جنت نے جاسی، اُسے نی بخشش ہوئی
 اوہی بندہ خُدا نا اے جیہڑا بندہ محمدؐ نا
 کرن سب عالم بالائے قدسی اس جگہ سجدہ
 زمی پُر جس جگہ بنیا اے نقشہ پا محمدؐ نا
 اے اتنا فرق حُسنِ یوسفؑ و حُسنِ محمدؐ ﷺ بچ
 ذلیخا عاشقِ یوسفؑ خُدا شیدا محمدؐ نا
 تجلی رُہی اے دِن رات محبوبِ الہی نی
 کہ نقشہ اے میری اکھیاں نے بچ بنیا محمدؐ نا
 توں اپنے دِل نی دُنیا شاد کر ذکرِ محمدؐ سنگ
 زمی و آسمان بچ ہر جگہ چرچا محمدؐ نا

جو جو صفت جنت نی یارو سُنن پڑھن بچ پائی
 چار چو فیرے سبز گنبد نے بچ مشاہدے آئی
 اوہ جانا ہُن خاب جیا اے دل تہذ کے ہر ویلے
 کدوں نصیبہ فر گھلسی گا جا تلساں اوہ میلے
 روضے نال ریاض الجحت لگنا کتنا سوہنا
 دل نے اندر گھبنا جائے مسجد نا ہر کونا
 ہر کوئی جانا کر دیلاں کہہ کہہ عرض کرن نی
 اگے روضے پاک نے کسوی طاقت ساہ پہرن نی
 کر سلاماں نال ادب نے چپ چپتے لگھنے
 سر نیواں ہور بند زباناں خیر کرم سب منگنے
 جس نے سکویاں عمر گزاری باری کدے نہ لبھی
 اُس نے دل نے چلھے اندراگ رہوے ایہہ دبی

جس کی پاک نبیؐ نے روئے مل گئی جا وصل نی
دل اس نے بچ باقی عمرے اک رہوے فر بلنی
رحمت نال نصیبہ کھلے فر جا حاضر ہوواں
پٹھاں اسود داغ اندر نے لے زمزم میں تہواں
سبز گنبد پر حاضر ہوواں شاد ہووے دل اپنا
رَبّا کھول نصیبہ میرا ہووے پورا سپنا

ہُن راہی کُہر آون والے کرو تیاری جلدی
 تگُو کُہر بچ چاول آٹا نالے مرچی ہلدی
 کُہر رستے نی کرو صفائی نال محبت دل نی
 سچ جانو ایہہ دولت سوہنی نال نصیباں ملنی
 ایہہ دیوانے تک کے آئے شاہ زماں نیاں گلیاں
 لو خوشبوئی کپڑے کولوں ہتھ رکھو پیٹھ تلیاں
 مکی مدنی بستی اندر گجھ دن جہاں گزارے
 قدرت نے رکھے نے اتھے تگے سب نظارے
 ساہ لینے کی انہاں کی ملیاں سُچیاں خوب ہواواں
 سوہنے جئے درباراں اُپر کرنے رہے دُعاواں
 ایہہ نصیباں والے آئے تک کے پاک مدینہ
 اوہ کُہر وی اے عظمت والا نالے پاک مہینہ

ایہہ مہینہ نبی ﷺ فی اے والادت والا
تکلیا ہوسی نبی ﷺ نا حجرہ سب دُنیا تھیں اعلیٰ
کرے نہ کوئی مان پیسے داچوڑاں پھر پھر بدھے
ایہہ سفر نصیب اُسے نا جس کی سوہنا سدے
رَب سچے نا یار پیارا رہنا بچ مدینے
والے کے کستوری اُتھوں ٹھنڈ پاوے بچ سپنے
اس غافل اُپر وی رَب نے کرم کچا سی سوہنا
ملنا سبز گنبد کی تکنا سنگ اسود کی چھونا

ہے یاداں نا مرکز مدینہ نی بستی
لکھاں اِس نی تعریف ماہری کہہ ہستی

مدینہ نا ہر ذرّہ اِسرائ می لہا
ایہہ اے قیمتی ماہری جاں اِس تھیں سستی

درِ مُصطفیٰؐ عرضیاں دے کے تلو
اتھے فیصلے ہونے بہتر تہ دستی

جدوں روضے کی چُم کے ہوا باہر نکلے
ایہہ ڈوبے عطر نال عشتے نی مستی

انہاں کی سا رُب نے ہی مختار کیتا
جہاں شاد کیتی غضب سرپرستی

حاضری ماہری سی ماہڑے واسطے اک معجزہ
دور ہونیاں سُن تَدوں سب ساعتاں اڈالیاں

ناز میں جتنا کراں کہٹ اے انہاں کہتا قبول
می تہ اپنا سی پتہ میں بے چچی بللی آں

یاداں نی خوشبو اے ہُن ماہڑے دِلے نی بس دوا
دہس ہاں رَبا فر کدے اوہ ساعتاں سَوَلیاں

عشق بچ تیرے سیانے ہو گئے پاگل کئی
شکل میلی پیلی رنگت ہون جیوں بللیاں

ناں نبیٰ نا سب تھیں اعلیٰ
شان نبیٰ نی بالا بالا

کدے عرش پُر قدم انہاں نے
کدے سرے پُر مکڑی جالا

مکے نے کم بختاں کولوں
دور حرا بچ پھیرن مالا

انہاں کی اللہ پاک بنایا
بے گس اُمت نا رکھوالا

شاد نبیٰ نے اگے چھے
اُمت جسراں چن کی ہالا

غزلاں

پتلی بچ دُڈھے کی اوال چڑھی گئی اے
چاندی نی تویت پیراں نال مڑھی گئی اے

کھر والے سارے اجاں ہتھ اڈی رکھنے
خالی کسے بڑے نال اکھ لڑی گئی اے

ڈوہنگیاں سمندراں نا شور میہ سُنیا
غلی کستی بارشے نی باڑ چڑھی گئی اے

بڈھا آکھے حرام حلال سُدھا ای کمانے او
لیکھ ماہڑے بچوں رکیاں میہ کڑی گئی اے

سُدھے نکلے ہونیاں تھیں چکر چلانے رہے
قسمت نہ شاد ہوئی جیہڑی سڑی گئی اے

جس بجن نے گیت میں گاواں
اُس نیاں میلیاں ہوگئیاں راہواں

پھر نی اگ بچ سب گجھ سڑیا
پہنار غماں نے کسراں چاواں

حرف نہ اُس نے اُپر آوے
ظلم میں سب اپنے ناں لاواں

اُسکی نیہہ پرداہ کسے نی
پیا ندی بچ غوطے کھاواں

شاد ملے جے اوہ اک واری
سو واری میں صدقے جاواں

اِس رُت نِی اوہ ہوا چلی اے
برقاں اندر اگ بکئی اے
اِہن آئی اے نپے نمبلوں
مُہل ٹھٹھے سڑ گئی کلی اے
جتھے راتیں نیندر آوے
کھر کیہڑا اوہ کیہڑی گلی اے
نویں کھراٹی بنے اوہ مورکھ
جہاں سٹکی کنک دلی اے
مال پرایا اِسراں دے
ڈنگراں اگے لون ڈلی اے
جپیاں ڈنگراں کھلاں کڈھن
پڈاں آکھن اِیہوئی ولی اے
ستکیاں شیش محل بنائے
شاد توابڑی اوئی بکئی اے

پکڑ کے آندی باغاں اندر پھرنے والی ہر نی
ڈاڈا نازک دل اس نا اے گل بیہ اُچی کرنی
مہل کلیاں نال اس نارہیا ساری عمرے باسا
دید انہاں نی سمجھ عبادت بڑے قدم سی پھر نی
ایہہ باغاں کی کدے نہ پھلسی شام دوپہر سویرے
لاڈ کری تہ مکھن پوری اس نے اگے تھر نی
شور شرابے تھیں ایہہ ڈر کے جنگل اندر نسنی
تھونس کسے نی نہ چٹل سکے مرضی نال سی چر نی
اس نے ساتھی پنکھ پکھیر سوہنے من متوالے
خود غرضاں انساناں کولوں سدا ریہی ایہہ ڈرنی
لاڈ کرو تہ کھر بچ رکھو پیار دلا سہ دے کے
بیہہ تاں جنگل بچ نس جاسی ہُن ایہہ چہنی مر نی
ظلم جبر جے اس پر کرسو شاد نہ ٹس وی رہسو
دیو خوراک محبت والی ٹساں کی جتنی سر نی

دہشتاں نال بخار چڑھی گیا اے
ہُن تہ زِمی نا کلیجہ پڑی گیا اے

زور کتھوں آناں تہ دواں کی چھڑاواں
جدوں اک مئے دُوا اڑی گیا اے

جنگلاں نے رُکھ بوٹے رونے گرلانے فی
اگ نا ایہہ پہنا مڑ کتھوں بڑی گیا اے

اوہ جیّا حکیم مِگی لوڑی دیو سجنو
لائی دیوے نواں دل پہلا سڑی گیا اے

چڑیاں نے آلنے اُجاڑی گیا دشمن
اُٹھو لوڑاں شاداوہ ساناگ دڑی گیا اے

ندی میہہ ساں تر سکنا ہُن پیا سمندر ترنا
کنڈ دتی جے توں وی بچناں میں چینا یا مرنا

اِس منڈی بچ موت نے اَج کل سودے سستے
جے دوا درد نی لوڑیں اجاں پیسی گا جرنا

اوہ وقت سن جنگل جاڑاں خوف ہونا سی طاری
ہُن کھراں نے اندر راتیں پیا اساں کی ڈرنا

مالک نی مرضی سنگ رہنا بے فکری نا چینا
کھل لواسی گا اوہ بکرا جیہڑا اوکھے چرنا

دُده پینے بچ ماہر مجنوں خون میہہ پر سرنا
شاد عشق نے سَکے دعوے تکیا ہر کوئی کرنا

لَسی ملی تہ پینے والے پہناڈے ٹٹے پائے
لگے میوے بوٹیاں اُپر پھانڈے مار مکائے

کدوں مِلسی اوہ برہیا جس نے بدَل خوب برائے
ہُن بیسا کھ وی پھٹکا پھٹکا سارے لوک پرائے

رنگ برنگی دُنیا دِسنی ہر دم ہری نروئی
جے کوئی تکتے غور کری تہ دُنیا اک سرائے

ایہہ دُنیا کہہ اِس نے اندر چیز کوئی نہ سکتی
ساتھ بھانہ سکن اوہ وی جیہڑے اُماں جائے

لوہ نا تارا سامنے چمکے شاد اجاں توں سٹا
کس نشے بچ دُپیا پاگل جس نے سمن آئے

مِگی نہ گُجھ وی پُچھو لالا
میں ہاں اک پکا نا چھالا
جتنیاں سوغاتاں ملیاں سن
جمع کری تہ لایا تالا
محرم دل نا کوئی نیہہ ملیا
جسکی دہستاں دل نا حالا
سفر لہتاں سی ساتھ اولّا
تاں رہیا اک پاسا کالا
ہُن آئی اے گُہمن کھیری
کن سُنن نہ ملیا آلا
سادیاں کی ننگا کر چھوڑن
کیسا ایہہ دُنیا نا چالا
فر وی شاد ایہہ آکھی جُلیا
جگ جگ جیوے بے غم شالا

کوئی تہ چنگا کم کری جا
دلاں بچ سوہنے رنگ پھری جا

پوڑ گناہ فی کسراں چاسیں
چنگا اے گجھ ادھر تھری جا

متی شگل میہ چنگی ہونی
میہ مننا تہ خوب چری جا

آل دوالے سب رونے فی
سُن آکھن بے موت مری جا

ظلم نا بدلہ ملیں ملیں
شاد آکھے اک ٹپس جری جا

سڑی گیا دل چھکڑے اندر کد ہوسی رار و پارا
بدلاں بند دروازے کیتے لہو مٹی نا گارا

رات نی نیندر لے لئی ہُن بے لگام خیالاں
ایہہ چھڑکن بند ہوسی جسلے چڑھسی سرگی تارا

عمر گلابی نا رنگ پھٹا ہويا دہشت اندر
بے رنگ ہر جوانی لہٹی تکیا ایہہ جگ سارا

رنگ پھریاں سب شاماں اَجکل دُپیاں بچِ نخواست
وحشت ڈیرا چاسی فجری ایہہ وی سی اک لارا

سب حکیم سیانے ہارے لئی ہوئی بیماری
رنگاں پھریا جگ ایہہ سوہنا ہويا شاد ناکارا

نہ مارو تُوں سَکے داڑے
کل لکسن ایہہ خالی ہاڑے

بیٹھ حویلی لکھنے رہیو
تُوں کتنے ای ہٹارے ساڑے

ساہ والے جد ہتھ نیہہ آئے
تُوں وی تاڑے ماڑے ماڑے

جہاں تُوں کی پگڑی بدھی
تُوں اُنہاں نے لے پھاڑے

نال غریباں اِسراں کرنے
جیوں پہنگیاڑ پڈاں نے باڑے

کال جدوں تھیں روڑے آندا
فیس نے ریٹ ٹساں وی چاہڑے

دُده شکر سن آپس اندر
کیتے غیر سیاسی کھاڑے

کم دفتر نے اجکل تکیو
کرن بے چٹے ہالی پاڑے

شاد چلو کوئی بستی تگاں
ہون نہ جتھے اتنے ساڑے

کسی کسی تہ کپڑے دھسلے لہراں لہراں ہوئے
شکل بنے نہ پہلے جی نرے صابن تھوئے
دینہہ جوانی تھیں جد لہٹیا شام بھگی فریڑے
چٹیاں بالاں کلف تہ مہندی کرسی کالے موئے
جدوں ہڈاں نی چربی سکی درداں پڑاں چایا
کہہ جمین بنفشہ نالے کرسن کوڑے سوئے
کئی برلے جئے تکتے راتیں نیندر نکلیاں کھانے
بچ چھڑاک چادر اندر تکتے ہرے نروئے
تاروڈ بے عشق ندی بچ توں کس باغ نی مولی
ہیر، رانچھا ہو ریلی، مجنوں آخر سارے روئے
شاد امیر نا کٹتا مر یا دفن کرن سنگ رسماں
مارغریباں نے بچیاں کی کوئی نہ کڈھن ٹوئے

کہہ منگیا میں، کُجھ نہہ کُجھ نہہ
تُس دیو گے پیار نی جہنی

عشق نی اگ گرو لو نائیں
ایہہ آپے اے بکنی بجھنی

ڈور نہہ تئی کچی پئی
ایویں آس لگی گئی چھنی

کدے پُنجیں ایں پیار نے دفتر
ایویں اندر و اندری رُجنی

شاد نَو ہُن پیار نہہ لبھنا
ہُن باری اے لت تہ گج نی

کدوں نصیب اسماں نے ہو یا چھاں زلفاں فی بہنا
ہُن قیامت ویلے اُس وی منکساں اپنا لہنا

نرمی گرمی پیار خوشامد سارے داؤ چلائے
پر اُساں تھیں اوہلے رکھیا اُس اپنا سب گہنا

جے گل کڈھاں دل تہکھنے فی ظالم دُنیا اگے
ادھروں وی ناراضی ہوسی اوہ وی دیسن میعنا

چمک حُسن فی تگی تہ جس چھاں عشق فی لائی
اِس پہناڑ نا سیک اِسے کی پیا عمر بچ سہنا

حُسن ظلم تھیں باز میہ آنا پیا اِسکی کوئی پوجے
چاہنی سی شاد تووے کی چپ کری تہ بہنا

دل کھائے ڈاہڈے بشٹولے
کسے وی ماہڑے درد نہ تولے
رنگ جوانی پاک امانت
کرو نہ ضائع اوہلے اوہلے
اگ لائی تہ دؤر نہ نسیو
سڑ جاساں تہ چنپو کولے
دُنیا بچ بدنام ہو جاسو
گہلاں بچ جے اتھروں ڈوہلے
نیہہ وفا نی قیمت لہی
نبض بیمار نی اپو بولے
بڑیاں آساں نال ساں آئے
درد پھری تہ تھیلے جولے
خوشیاں نی اس مجلس اندر
بس ہُن شاد کرو بند رولے

ماہڑا دل کری تہ ٹوٹے نہ ہُن تول بچناں
تُساں چُکھے ہوئے آں کھوٹے نہ ہُن رول بچناں

رنگ پہلا تئی تہ چُکھن کس ایہہ ظلم کیتا
لواں کسراں تواہڑا ناں دہستاں کہہ کھول بچناں

اَساں کھول رکھے دروازے دل فی لوہ بالی
تِگی یاد کدے نہ آئے اپنے قول بچناں

گِٹا تارے، تگاں چن تواہڑا ناں لئی تہ
دِن رات ماہڑے دل بسیا تواہڑا ہول بچناں

کدے کاگ تواہڑا اُدھروں سُنہیالی آؤ نا
شاد گئی تہ چوری تہرنا اس نے کول بچناں

ساریاں صفتاں اُسکی بچن جس نا بدّل بہرِیا
جنگل، بوٹے، کنک، شالہ کیتا سب گجھ ہرِیا
ہُن دریا وی ساہ ہنسی گا، بگری ریتا ملسی
برف ذخیرہ پانی والا پیر پنجال وی پھرِیا
پودے لکسن، قلماس لاسن، محنت نال سیانے
چھوٹاں پھری تہ میوہ ملسی نال صبر جے جریا
پھکن، چیترا واہ مہینے، سردی رخصت ہوسی
پھلاں بچ ڈنسن رکھ بوٹے، زندہ ہوسی مریا
بانڈیاں اندر قیدی ڈنگر منجاں خوشی مناسن
سوہنے موسم نال محبت نیلا تلا چریا
گودیا پھل بنفشے چنسن منجاں بیلے لائی
کوئی انوار بناسی فوٹو جیسا اُسکی سریا
لئی ہزاراں تحفے مُردی رت بہاراں والی
شاد مبارک سب گجھ اُسکی جو خدا تھیں ڈریا

کوڑیاں گولیاں ٹہانیاں پیسن
اگّاں لائیاں سہانیاں پیسن
دل لانا سی سمجھی سوچی
لائی پرہتاں پالنیاں پیسن
چوراں تھیں جے بچنا چاہو
کھر کھر بتیاں بالنیاں پیسن
جے چاہنے او فصلاں چنگیاں
ایہہ تنگی تہ تالنیاں پیسن
ماس کھائی تہ اوہ میہہ رجے
ہُن ہڈیاں وی گالنیاں پیسن
چھڑکن پہنگھے تہ ایہہ چھن
کدوں جھٹیاں ہُن کال نیاں پیسن
کگڑاں اُپر گل میہہ مٹکی
شاد ہُن پھیڈاں پالنیاں پیسن

ہُن مَھلاں نا موسم آیا یاد اُنہاں نی آئی
ٹاہلیاں اِسراں مَچھلن جِھراں کالی زُلف لہرائی

جیہڑے کھٹ کرن والے سن ماہڑے دردِ دلے نے
دُور جاتی تہ انہاں وی ماہڑی جان کِیاں ترسائی

اے ہوائے توں انہاں کی سُنیاں کن تہری تہ
مستی موج نے اندر جے کوئی گل اُنہاں فرمائی

اس نیاں یاداں مٹھیاں لگن بچ ہنیرے چانن
اس نے غم سنگ باغ نے اندر ہر کلی مرجھائی

موم بتی نے لوہ دے دتی اتھروں کیری کیری
ہمت بدھ پتنگے دہسی شاد اجل ہتھ آئی

جس یتیاں یاداں نال ایہہ نگری دل نی اساں بسائی
اس سلوک کیتا اوہ جیہڑا بکرے نال قصائی

تھگّا لوڑ کری جگ سارا کوئی حکم نیہہ ملیا
کوئی دوا نیہہ روگ عشق نی ایویں جان پھسائی

نیہہ ملاح اس کشتی اندر چلو ایہہ چنگا ہويا
جے ملاح نا لوواں سہارا ہوئی جگ ہسائی

جس نی صورت تگن کارن دل ترسایا ڈاڈا
آنی دیسن قتل نا فتویٰ ہوئی خوب رسائی

ایہہ سراں پہری نی تگی شاد نہ دل ترسایاں
پڑھیاں کتنی خلقت اتھوں مالک آپ نسائی

گلی گلی ایہہ گل چلنی اے
اُچیاں محلاں رتِ بِلنی اے
کری نیلاں اَساں نکلیاں کی
انہاں تہ اپنی لُج تلنی اے
رشوت خوراں نا کہہ پچھسو
جسراں کوڑی بیل پھلنی اے
سُنیا نکلیاں مچھیاں کھائی
بڑی سمندر بچ پلنی اے
اک کوڑی وی خرچ نیہہ کرنے
دال کدے اِسراں گلنی اے
سکھیا درداں کی کہہ جانے
سیک تہ جتھے اگ بِلنی اے
کری تَتے کوئی لکھاں چلے
شاد کدے آئی تلنی اے

شُکر خُدا یا ہر دم کرساں
توں ایں دائم میں تہ مرساں

فصل دُکھاں نی خوب دتی ای
دہس ہاں میں کتنی اک چرساں

کرم تواہڑے بڑے سمندروں
میں مجرم اک بوند کی ترساں

مُہل چاہے سن کنڈے لیجھے
ہُن باغاں بچ جانیاں ڈرساں

اس نی قسم نا میہ پہروسہ
شاد مرگ تک فر وی جرساں

رنگ ہوئی گئے ٹہلے سارے
زندگی ہُن پھسی بچ گارے

جانے والیاں مڑی نیہہ تکیا
اَساں تہ سُدے آلے مارے

رستہ اوکھا ، چکساں کسراں
ایہہ گناہ پھرے نے کھارے

وقت اوتے کوئی نیہہ اپنا
سب دینے نی سکے لارے

شاد اَساں سکھ اپنے سارے
یار نی اک مرضی پُر وارے

تکو ہر پاسے پھل کھیلی اے
پر یار نہ کوئی بیلی اے

جیہڑا ساگ پکانا دین تڑکے
اوہ پنڈ نا بے کس تیلی اے

بچہ دودھ نے اک گھٹ کی ترے
پیو منج وی مسّاں میلی اے

کدے ڈنگر ٹھوکاں بچ چرنے
کدے پھنگھی اک ای لیلی اے

جیہڑا کسے قانوناں ٹھلیاں کی
کوئی تہاگا شاد نہ سیلی اے

کُجھ دُده ملائیاں کھانے تہ کُجھ پہنکھے مرنے تکے نی
لہو پیئے جیہڑے لوکاں نا کوئی غیر میہ اوہ سکے نی

تقدیر بدلنے نی خاطر جہاں نال ہوئے سن کُجھ سودے
اُنہاں نظر ملائی نہ ہرگز اُساں کھاہدے کافی تہکے نی

پہلے قول قرار محبت نے اساں آس نے بوہے کھول رکھے
بے درداں ایہہ وی نہ تکیا اتھے بسن شریکے تھکے نی

تہن جمع کری تہ ٹری گئے اوہ بابو اُچیاں شہراں بچ
جتھے چانن لگے بجلی نی دُبے بچ ہنیرے نکے نی

ہُن فیصلے قدرت نے ہون چہڑ ڈوہنگ کالا چڑھنا اے
ذرا اکھ کھولی تہ شاد تلو تندیل تہ کافی پکے نی

دل آس نی چادر بُنسی گا
کیہڑا دردی کوکاں سُنسی گا

جدوں چہر دِلے بچ لکسن گے
دہسو کھرا محرم پُنسی گا

جے موتی اکھیاں تھیں ڈہلسن
بیہ لبھنا جے کوئی چُنسی گا

بیہ عشق نی ہُن کوئی گل کرنی
ایویں سکا سر کوئی مَنسی گا

اِس بستی تِلکَن گارا اے
نَس شاد ایویں کوئی گھنسی گا

میہ سپ کسے نے یار ہونے
میہ خوشبو والے خار ہونے
جیہڑے چھ پہیاں نا سو کرنے
کدوں منسن دو دو چار ہونے
جتھے سب مہانے ہون اُنھے
میہ تگے بیہڑے پار ہونے
جیہڑے سبق اصولاں نا پڑھنے
تگے آج اُوے لاچار ہونے
لگی حُسن نمائش نی منڈی
تائیں رانجھے کئی ہزار ہونے
چنگی واہ واہ سُننی پنی سی
اَس شاعر نہ بے کار ہونے
جت شادِ مقدر ہے اس نا
جس سنگ رکھے کئی یار ہونے

کدے پیار نی کھنٹی ٹھڑکی اے
کیاں اکھ ماہری آج پھڑکی اے
میہ بوٹا آس نا ہرا ہويا
کدے دُعا ماہری آجاں اڑکی اے
توں بدل رحمت نا برسا
اگ بچ کلجے پھڑکی اے
باہی رولا میں بدنام ہوساں
ماہری کُک اندرتاں دُہڑکی اے
کدے سرگی ویلے اوس لوڑو
لگی باغ ماہرے بچ تڑکی اے
میہ خیر انہاں پھاریاں گلیاں نی
بڑے غصے نی بجل کڑکی اے
میہ حاصل کجھ وی شاد اتھوں
ایویں پیار نی ہنڈی گڑکی اے

رولا ای رولا کول تہ دؤر
میہ لہنا تہرتی پُر نور
پیار ، محبت ، امن ، سکون
والے دِن ہوئی گئے دؤر
موت میزائل رنگا رنگ
ایہہ فضا کیتی پھر پور
برف سمندراں ماہلاں پٹھ
سوہنیاں جاناں چور و چور
آپے دوزخ منگنی اے
ایہہ انسانی عقل فتور
آپ مرو سنگ دس مارو
ہُن بنیا اے ایہہ دستور
مٹھا سوہنا بنسی زہر
شاد نویں ٹاہلاں نا بور

اُجاں تہ کوئی خواب سَوَلے اچھنے نیہہ
آس ماہڑی نے ٹانڈے بالکل پچھنے نیہہ
سادھی پر بے فکری زندگی کدھر گئی
غور کری تہ تگُو آس کوئی پچھنے نیہہ
کسراں بنسی لوئی آساں نی اک بری
تانا پیٹا اُج نالائق رچھ تہ نیہہ
چھوڑ گل اخبار نی، ایہہ اکھیاں والے
کون آکھے اُج انھیاں کی اوہ پچھنے نیہہ
لمبائی نا تمنغہ جسکی لبھا سی
اُج وی اوہ برابر ماہڑے کچھ نے نیہہ
ہر بستی بچ پھرنے آدم خور لمھن
جاڑ جنگل تہ ایویں ای اوہ کچھنے نی
قافیہ تنگ اے شاد سرے لگنا اوکھا
آکھ نہ منہ زوری سن اس تہ پچھنے نیہہ

ریت نیاں کندھاں اُپر ہمارے کد کھلسن
تکسو حویلی بچ راتیں رتتاں بلسن

آملنے تھیں چوایاں کی چنگھڑ باہر کڈھی
لہندے نے بے درد شکاری فرتلسن

اس نشانے باز نے آپوں میہ ٹلنا
جدوں تکر بسدیک ایہہ سارے نہ بلسن

ماڑیاں کی کھراں چوں زوراں نال کڈھی
زوراں والے خوش ہوئی تہ کھر ملسن

اوہ جیہڑے چاہنے میہ نکلیاں کی تکلنا
شاد عدالت بچ اوہ نکلیاں سنگ کھلسن

بَنگے کوٹھی نی گل چھوڑ
اپنی چھگی وَل مُنہہ موڑ

زر داراں نی گل نہ کر
مسکیناں سنگ رِشتہ جوڑ

اپنی قسمت آپ بنا
بن جاسی جے کرسیں دوڑ

پیار خلوص نے بوٹے لا
بخل، حرص یّیاں کندھاں توڑ

اندر نی سب میل اُتار
شاد نہ باہریں پانی روہڑ

اَج کتّابی گلاں کرساں رلی مِلّی
ڈوہنگے دریا بچوں ترساں رلی مِلّی

بَجرِ زِمیاں بچ پھلواڑی تاں پُھلسی
پیار نا بَدَل بنی تہ برساں رلی مِلّی

جہاں کی رِجھاں بے دردی سنگ کُٹیا اے
زخمِ انہاں نے اَج اُس پُہرساں رلی مِلّی

جہاں ہنیریاں راہواں ٹھوکر لگنی اے
اُتھے دیتے بالی تہرساں رلی مِلّی

ہیں پُھلاں نے شاد بے کرا اُس راہساں گے
کل پُھلاں سنگ چھو لاں پُہرساں رلی مِلّی

دُکھِ مِلِیا تہ سَکھ وی دِسی اے بندیا توں جریاں
رحمتِ رَبِّ نِی ٹھاٹھاں مارے توں ایویں نہ مریاں

اک دن پھل اپنی کیتی نا ملے پنا نہیہ رہنا
اس در اُپر رکھ پُہر وسہ چُٹھے کم نہ کریاں

جے توں آکھیں بے صبری سنگ جلد نتھارا ہووے
توں کدے تِلّی اے ہتھے اُپر جہنی سریاں

ہے دوائی سب درداں نِی رحمت نا اک قطرہ
اندر نِی اگ کدے نہیہ ہونی ٹھنڈی بَدَل بھریاں

اُس نے اک اشارے اُپر شاد ناشاد ہو جانے
جے اوہ چاہوے سَکے بوٹے کُری دینا اے ہریاں

تکے اَجکل مُنڈے گڑیاں آپے ہمت کرنے
شوقِ انہاں نے اُڑن کھٹولے نکلے قدمِ بیہ پہرنے

کوئی ملّاح نہ کشتی تلّٰن، ڈاباں مارن چھالاں
ہُستے اِتھے دُبنے تکے تھوڑے تکے ترنے

ہکے موبائل کھنٹی مارے نسن وانگ سودائیاں
اگے دیرِ کیتی اے بچناں ہُن بیہ اُس جرنے

ہُن ریکارڈ تروڑی دیساں لیلیٰ مجنوں والا
کہہ عدالت تھانہ کرسی کہہ کرسن گے کھرنے

گُجھ دِن سچے کھبے ہوئی موج بہاراں کرنے
فرجتیاں نے شادِ انہاں پُر تکے بدّل بہرنے

کس نے اگے دکھ کہانی بولساں
کس طراں ٹٹے نے منے رولساں

ہر ترکڑی بچ لہٹن کافی پسنگ
کوئی دہسو غم میں کسراں تولساں

اتھے گل دکھاں نی کرنی اے خطا
کیہڑی جاہائے میں اتھروں ڈولساں

ناں ماہڑا تگئی تہ کاغذ ساڑیا
تُس یقیں کرسو میں آپے کول ساں

شاد اک گل ذہن بچ آئی اے آج
اپنی فائل اُس بڑے تک جولساں

تالا بند کری سب خوشیاں چابی لے گئے نال
کدوں، کدھروں کوئی دردی آسی پچھسی ساہڑا حال
سب بہاراں نا ضامن اوہ ساون بدلاں والا
شاعر پچھن کدھر گیا اوہ لہٹا نیہہ اس سال
رم جھم ساون، چھلاں پانی، تہنداں، تیر بول
تڑنی تڑنی مر جاساں جے پیا انہاں نا کال
باغاں اندر جھولے لکسن، نہ عاشق کھاسن لارے
گانے والے پھل جاسن گے کہتاں نے سُر تال
رُگھ بوٹے ہُن رونے لہٹن، زمی لہٹے تہریائی
ماندے آڑو، ناکھ، دندلے، سیب، آلوچے لال
آؤ فِلر کراں رل سارے کہہ ساہڑے کرتوت
نیہہ لہٹنا کھوٹے سِکے نا سوہنا سٹھرا مال
جیسا کرسو ویسا پھرسو آکھن لوک سیانے
شاد دِلاں بچ میل جی اے کہہ کڈھاسو فال

جے لھتے تہ پچی تہ کھا
پکڑ امن نی سڌھی راہ
زرہ جی میل نا مان نہ کر
لٹ سکئی اے رکھ تراہ
ریت اندر نہ پانی ڈوہل
آہنڈ گواہنڈ کی مت ستا
گردن چکی تہ نہ چل
کمزوراں کی مت ڈرا
کدھر گیا قارون بخیل
توں وی گجھ سوچ ذرا
مہیلاں والا ایہہ بکرا
بنی شیر نا اک گراہ
جے منیں توں شاد نی گل
اوکھے دندے مت چرا

اوہ چلے گئے اُساں جانا اے
جند کچا تانا بانا اے

کہہ زندگی نی تعریف لکھاں
ایہہ خواب اے ایہہ افسانہ اے

اک مورت مٹی ساہ پہریا
لگی ٹھوکر ختم ایہہ گانا اے

چلو چلی لگی اے ہر پاسے
بے خبری محض بہانہ اے

جیہڑا چکڑ اندر آپ بھستے
اے شاد ! اوہ اٹھا کانا اے

بے وقت نیاں بدلاں کوئی اثر نہ دہسے چنگے
ٹہپاں بچ سڑے آں پہلے، بدلاں کیتے پنگے
ندی، نالے، دریاواں ہرگز کوئی لحاظ نیہہ کیتا
مال زمیناں بندے روہڑے اوہ جدھروں وی لنگھے
رحمت نے سراک نقطے نے زحمت اسی بنایا
ہمارے روہڑے غریب لوکاں نے اتے سرکاری ڈنگے
جدوں حکم سرکار نا ہويا کرو شمار خسارا
اہلکاراں کی موقعہ ملیا ہتھ انہاں وی رنگے
اک بے حال سیلاباں کیتا روح رحمت نہ چھوڑی
درد مندی نے پردے اندر ہمدرداں وی بنگے
پاس کراسن کیس اپنے اوہ جیہڑے نیازاں تہرسن
شاد انصاف اصولاں والے رہ جاسن گے بنگے

بدلا تھوڑا تھوڑا بھریاں
اوہ آسن فرِ نپس نہ جریاں

مدّت نے پکھڑے دو ملسن
ہُن جدا کرنے تھیں ڈریاں

سکّے نے ایہہ آس نے بوٹے
میں صدقے ہُن کر ہاں ہریاں

اُج تھیں بعد میں خود سمجھاساں
ایہہ دل ہُن نہ اوکھے چریاں

پر اُج جدوں زیارت ہووے
پیش کلیجہ شاد توں کریاں

اَس رُونِ آں اوہ ہسنے نی
فر وی اوہ دل بچ بسنے نی

ایہہ داغِ عشق نے سام رکھو
مہل بنسن دیر اے چہسنے نی

خود من مرضی نے سنگ چنے
نکے سنگ لگاماں کنے نی

کیہڑے تہندیاں نے بشکار پھسے
کدوں بچ اَساں کی دہسنے نی

کدے شاد پھروسہ نہ کریاں
دُھ پی تہ وی سپ ڈسنے نی

جنگ کولوں سمجھو تہ چنگ
میہ پسند اللہ کی پنگا

لوکاں نا حق مارن والا
سدا تگسو گے ننگ متنگا

گاں جیہڑی وی لتاں مارے
اسکی باپے نی فر بنگا

میل جے اپنے دل بچ رکھی
کسراں صاف ہوسی بچ گنگا

شاد جے لگے بچ مصالحہ
کدے نہ رُہڑی گا فر ڈنگا

تکدیاں تکدیاں اِس باغے نے پتر ہوئی گئے پلے
اک واری وی پھل نہ چکھیا جتن کیتے کئی چلے

دل نی گرمی دُر کرن لئی کدے ہوا نیہہ آئی
آہلنا رہے بنانے ایویں چُچی چُچی تہ تپلے

باغ سوہنا پر ہر ٹاہلے پر اُٹو بیٹھے بولن
تاں سن عیش بہاراں سُننے بُلبُل بول رسپلے

ہر پاسے پھل کھیلی لہٹی ہويا شوق سواہیا
آل دوالے ہر اک پھل نے چمھن خار نکیلے

اِس مجلس بچ تھال پھرے نے کھپر تکے نی بنڈنے
شاد اُسے تک حصہ بچسی جس نے بڑے و سِپلے

پکے تہ سُتھرے کھر نے لوکی عیش کرن
خستہ چھپر بسنے والے ہر ویلے آہ پھر ن

مُھل سن مُن مُھل دینے والے اگ بہری
جیٹھ نے بچ اوہ ساون بدّل کد بہرن

سوندھی مٹی کھڑا دُبا سنگ عِشق دُبا
ہُن پکی گاگر نے تارو کیاں مرن

زر تہ زور نے کیتی رتی لال مٹی
دہسو مسکیناں نے ڈنگر کتھے چرن

رکھ سمہالی شاد توں رمزاں گجھیاں کی
اَج مشینی دِل لوہے نے مت ڈرن

کھیڈ تماشہ کرنے رہسن بازی گر
بُو بارود نی مچھنی رہسی گی کھر کھر

آسمانی بجلی پیغام اے قدرت نا
زِی شیطانی کھیل تھیں کمنی اے تھر تھر

پیار نے دیے لوہ دین گے ہوش کرو
چھوڑ ڈوہنگا تہ چھکھوڑ چھلنا اے سر سر

زِی اللہ فی چھوٹھے دعویدار بندے
ہضم کیجے اس کئی سکندر توں وی ڈر

اگ بھر نی اے دُنیا اندر ہر پاسے
پیار نے پانی نال آبدلاتوں مَن بھر

ہوئی جانا اے پیارنا سودا کرنے میں
بندیاں نی کوشش سنگ بدّل بہرنا میں

آس ٹٹی اگ پہڑ کی ہائے کہہ کر ساں
ہُن اکھیاں کی دو اتھروں وی سر نے میں

عشق نے سودے نقلی تلسو جگہ جگہ
ہُن کچیاں کہڑیاں پُر عاشق تر نے میں

جہاں ڈنگراں نے مالک ہون اصولی لوک
اوہ پرائیاں ٹھوکاں جائی چر نے میں

شاد جہاں نے دل بچ اللہ بسنا اے
اوہ دُنیا نی کسے وی شے تھیں ڈر نے میں

غیراں کی تہ پھل وی دتے سوہنے تحفے بندے
بہنے رہے اُس بنی بنی تہ جھے آئے کنڈے

دُنیا بچوں ہُن شرافت اپنے ڈیرے چلے
واہ واہ ہر کوئی کرنا اُسنی جس نے ہتھ بچ ڈنڈے

اللہ نے آدم نی خاطر باغ بہار بنائے
کری گئے برباد زمی کی کُہلی کُہلی تہ سنڈے

چھپراں نے بچ تیل مٹی نا دہنی وی نیہہ بکئی
رنگ برنگی لائٹ تلو بلی اے بچ منڈے

نال خلوص نے صابن جے کر میل نہ اندروں تھوئی
کس کارن ہن شادا وہ کپڑے بچ پانی نے پھنڈے

اک کھر بچ اک رشتہ پچھن گئے شرپکاں نال
دو بندے اس کھر نے اندر تئے بہت کمال
اگو جیا رنگ دواں نا اگو جی چال
اک نا محکمہ کئنے والا اک نا محکمہ مال
نال شرپکاں اتے شریفاں گل کرنے جس پھنگ نی
انہاں کی پھنگ اوہ سکھنے تائیں لکسن کتنے سال
جے کوئی گل مطلب نی پچھو نہ چرنے نہ گلنے
اس ملن نے موقعہ اُپر آساں تکیا ایہہ حال
کھٹ تجربے والے ایہہ سن عادت خود پسندی
ٹھنڈا پانی کھٹ اگی پُر مشکل گلنی دال
اگ پھڑکانی پیسی کافی شاد ماری تہ پھوکاں
اللہ پورا کرسی مطلب پیار محبت نال

ہائے ہائے اوہ میریے جانی
گنگی پیا اے رکیاں پانی

اَساں پکڑیاں اُوے راہواں
جتھوں منع کیتا سی تانی

اَساں سا کتیا سوتر کچا
تاں ایں پی نہ چنگی تانی

ٹہلنا دینہہ اَساں نہ تکیا
جد تھیں کیتا مان جوانی

اَساں تہ ایہہ گل کدے نہ سوچی
کہ ایہہ دُنیا تہ اے فانی

شام سویر اَساں نہ تِلّی
نہ لیٹھا کوئی اپنا ثانی

جتھوں اَساں کی ملیا سُرمہ
اوہ سی نقلی سُرمہ دانی

ہُن تہ انگ خُڑے سارے
پئی گئی روز دوائی کھانی

ہے تہ شاد پریت وی چنگی
پر غیراں نے نال نیمہ لانی

اَس رُونِ آں اوہ ہسنے نی
فر وی دل بچ اوہ بسنے نی

ایہہ داغ عشق نے سام رکھو
مہل بنسن دیر اے چہسنے نی

خود من مرضی نے سنگ چنے
نکے سنگ لگاماں کنے نی

کہڑے تہندیاں نے بشکار پھسے
کدوں سچ آساں کی دہسنے نی

کدے شاد پھروسہ نہ کریاں
دودھ پی تہ وی سپ ڈسنے نی

نظمیں

ایجوکیشن بورڈ

دسویں بورڈ نا کہہ کہہ دہستاں
سمجھ نہیہ روواں کہہ دہستاں
اس بڈھے نے کم ایچے
جسراں پیدا ہویا مستان
چٹی تہ رکھے نس گجھ بندے
امتناں پنج پھیرن رندے
جیہڑا انہاں کی بڑا نہ مئے
اس نی گل پنج پان ایہہ پھندے
ممتحن پہاویں ہون سیانے
چیکر مچھن گجھ نیانے
سمجھ دار کدوں راضی ہوسن
اس ڈیوٹی کی اوکھ باہنے

•••••
ایچھے لائے پرچے تنگ
اکتی نہ تیتی کر سکن
بس ماہڑے جے ہووے جلادو
ٹساں کی رکھاں ڈنگر بگن

گجھ دروازے چوری کھولے
رقماں کھائی پرچے تولے
گھل سم سم نا اثر ابھیا
پاس ہوئی گئے اولے اولے

پہتے تکیے ہاڑے کرنے
بورڈ نے ظلماں ہو کے پھرنے
گوہڑے بچوں پونی کتے
شاد انہاں نا دل خوش کرنے

پہاڑاں نی زندگی

پہاڑ نا آؤ ذکر تھورا کریئے
پہاڑی نے خاکے بچ گجھ رنگ پھرئیے
تنگاں ساری دُنیا تہ دل بچ آوے
پہاڑاں بچ بسے تہ پہاڑاں بچ مریئے
پہاڑاں نے اندر مٹھے صاف پانی
جے تلے بچ بویئے پھلے اُتّاں نانی
ڈلاں کی ، سراں کی نظر نال تلو
تہ نالے پڑھو نوری چھم نی کہانی
بڑے پیارے پیارے نے جنگل پہاڑی
ایہہ دولت اساہڑی ، شناخت اساہڑی
کئی جانور نالے انمول چڑیاں
بسن بے فکر ہوئی تہ بچ اجاڑی

پہاڑی ہوا ، پانی اللہ فی رحمت
کئی روگیاں فی کرن دؤر زحمت
جڑی بوٹیاں ، معدنی ساری دولت
پہاڑاں نے پھل پھل دی خاص نعمت

پہاڑاں فی چھو لاں نے بچ لوک بسنے
تکلف ، سیاست نے چکر تھیں نسے
مزے رات دن ایہہ ای فطرت نے لٹے
بڑی سادگی نال بسنے تہ رسنے

انہاں نے کہراں بچ جدوں کوئی آوے
تکلی سادگی دل نا آرام پاوے
پُہتی جائے بسکٹ ، جلیبی ، پکوڑے
جدوں تازہ مکھن ، لسی ، روٹی کھاوے

پہاڑی زباں صاف سُتھری نورانی
پہاڑاں جیئی ایہہ وی عمروں پُرانی
کسے اس نے بالائے کنگی نیہہ کیتی
کسے نیہہ جمع اس فی کیتی کہانی

پہاڑاں کی درویشاں ولیاں دی چُنیا
توئیں پاک وادی چ موسیٰ وی سُنیا
اتھے معرفت نے خزانے کھلے نے
کئی صوفیاں معرفت جال بُنیا

ندی نالیاں وادیاں رنگ لائے
کشش سنگ کچھے کتنے جہانگیر آئے
بہت نوری چھم جیسے قدرت نے تحفے
کرن پیار جس نال اپنے پرانے
وقت اس کی محفوظ کرنے نا آیا
نحوست نا اس تھیں رہوے دُور سایا
یقین ہے فصل شاد ہوئی بہتری
اکادی نے ہے جسراں بیڑا اٹھایا

خواص

جس خطے کی آکھن خواص
علم نا اُتھے بڑا رواں

نالے ڈوہنگے ، مکتب دؤر
اوکھے رستے کرنے پڑ

ٹہٹلی ٹہٹلی تہ دُکھن جوڑ
تنگ کرن رستے نے موڑ

آکھن جی اسکول ایہہ اُگے
چلے تہ دو دو کھنٹے لگے

ٹیچر رونے اپنا رون
بچیاں کی تکسی گا کون

مڈل اسکول تہ ٹیچر دو
باری نال پڑھانے او

بڑے سیاپے بیچ رڈان
کیہڑی کیہڑی خامی کڈھان

افسر اتھے کہہ کرسی
رہڑی کدے اوکھے مری

شاد مگر توں دل نہ سٹیاں
محنت کرنے تھیں نہ ہٹیاں

نارلہ بمبیل ناک سفر

دِن اتوار تہ سفر ضرور
موگلہ لنگھی جانا دُور
بچہ اک لاری نا تلو
تاں سفر نا ملے سرور
چھوڑیا کالا کوٹ بازار
سڑک اُپر اک ڈٹھا یار
پتہ نہیہ کہہ سوچ بنی
اُس چایا مچھاں نا پہنار
تکلیا جنگل بچ ٹہنار
چرن پہیڈاں جنگل سارا
آجڑی اسرائیل سی بیٹھا
دھراں اک راجہ یارا

مہتکا لنگھیاں کیتا غور
 لیجے جنگل تہ بن مور
 کالے پہاڑ سرک بشکار
 ہر پاسے دسنے نی تھوہر
 موگلہ لنگھی قینچی موڑ
 ہرے جنگل نا نقشہ جوڑ
 تلو کتنے چنگے لوک
 میہ جنگل کی دتی سوڑ
 جوں تکی سریو بستی
 ذہن اندر چھائی مستی
 پیارے کھیت گھلے سوہنے
 پھل دینے دستو دتی
 کنڈا ہور گڑل تلے
 رن سونے کوٹھے پکے
 کہوڑے ڈبے ہار سنگار
 پین آٹا پن چکے
 تیار کھڑے کہوڑے کہوڑی
 جے جانا اے شیو کھوڑی
 ڈاب نے کھبے پاسے تھیں
 اُساں تہ اپنی راہ لوڑی

چکر نے چکر کھائے
 تاں فر کوئلہ بچ آئے
 تھپ کدے سر اُپر سی
 کدے بتاں نے بچ سائے
 چھوڑی مچھے اکھنی گلی
 ٹھنڈی ٹھنڈی ہوا چلی
 اگے دُنیا نویں نویں
 پہلی سریاں کھلی کھلی
 کتنے پُرانے سکتے رہیں
 کسے انہاں کی چکلیا نیہ
 بے قدراں نی بستی بچ
 رُلنے تک بچ زمیں
 پدھر نارلہ وی تکتے
 ماجرا پٹھ نیویں تکتے
 سب اسکولاں نے کوٹھے
 تتلی ہوئے پتے پتے
 اندروں رہنے نی خالی
 کدوں اتھے آئے مالی
 جے علم نی گل مچھو
 اِس نی اے خستہ حالی

نقل وظیفے نا اے دور
ہر پاسے نی سچے چور
کم بچ کوئی نیہہ راضی
ہر کوئی چاہنا ٹھٹکی ڈور
تت لانے ہن بالکل چھوڑ
بنی گئی ایہہ آج نی دوڑ
تک قسمت بچ ناڑے نی
اودھن بچ کوئی خوبی لوڑ

مدل اسکولے بچ آئے
سب ٹیچر حاضر پائے
خوش ہوئے پڑتال کری
پنڈت کھر ڈیرے لائے
بنیے نا کم چنیا اے
موت نے اسکی گھنیا اے
ٹیچر تکی اسی تہی
پڑ شاعر سُنیا اے

پنڈت نال اجاں نیتا
صبر پیالہ اس پیتا
ترے دہائیاں پار ہوئی
بیاہ اجاں وی نیہہ کیتا

اس دُنیا نے پُستے رنگ
زندگی جِ سراں کچی بنگ
جے گارے بچ گیا مہستی
کم نہ آوے کوئی سنگ

اودھن پھیردا بچ ناڑا
خواص آیا دفتر ساہڑا
قُدرت نے جلوے سوہنے
پر اک وحشت کم ماڑا
کدے چڑھے تہ کدے ٹہلے
کڈے روہڑے آں کھلے کھلے
چھٹے ریہی بڈھال گلی
سُرک ہُن موہڑا آن رلی

سفر ہمیشہ رہسی یاد
نارلہ ، اودھن زندہ باد
جے گجھ ہور عمر پائی
دل نی بستی رہسی شاد

ماہری گل سُنو

نویں ٹساں کی دہساں گل
کن لائی تہ سُنو بل
عمر ہوئی گئی سٹھ سٹھ سال
آجاں وی کرنے کالے بال
کون آکھے اُس بڈھے آں
کھنگ بلغم اے سگریٹ نال
نویں دنداں نی نویں بہار
نظر نی عینک کرے کمال
اُسترا بوٹھی صاف کرے
بال بنائے رتے لال
اُس بڈھے آں کرو خیال
جہیاں ہوئی گئے چوہی سال

نویں ٹساں کی دہساں گل

کن لائی تہ سُنیو بل

کدے تَتے غرضاں والے

لانے سن کپڑے کالے

بڑی غریبی صورت بچ

دفتر سن جانے لالے

ہُن تہ بدل گیا اوہ رنگ

نویں بنائی لے چالے

سوٹ بوٹ نے بچ لہنے

جسراں امیری بچ پالے

رُعب جمانے کی آکھن

اَس ہاں منسٹر نے سالے

نویں ٹساں کی دہساں گل

کن لائی تہ سُنیو بل

پردے بچ عورت ناری

واقف سی خانہ داری

کہراں نی شرم تہ عزت سی

پہاویں سی اُنپڑھ بیچاری

وقت ترقی نا آیا

کہر بہنا مُشکل پہاری

دوڑ ترقی نی لانے
 فیشن اگے ایہہ ہاری
 سر تہ ننگا کیتا سی
 جس ننگا پنج پھلکاری
 ہُن تہ سیانے وی ہارے
 بدھی گئی ایہہ بیماری
 نویں ٹساں کی دہساں گل
 کن لائی تہ سُنو بل

اک گل سُنی تہ جاؤ ہور
 نلے بڑے نے پیسے چور
 پنج مسپتاں مندریں وی
 ایہہ گل تلسو کریو غور
 کم دفتر نے ہون کدوں
 نذر نیازاں نا اے دور
 کھائی کھائی تہ میل کچیل
 مرد سارے ہوئے کمزور
 مُنڈیاں نی تعداد کہئی
 گڑیاں نا ہر پاسے زور
 پچھلے گڑیاں تکتے سن
 ہُن لوڑن مُنڈے فی الفور

نویں ٹساں کی دہساں گل
کن لائی تہ سُنپو بل

جانیاں جانیاں بس اک گل
محکمہ اک پانی نے ٹل
کئی اسکیمیاں نے اندر
کم سرکار کرے اج کل
کم کرنے تھیں رہین بیزار
کرنے بس سکتی ٹل پل
عمر بودی بچ کم نہ ہون
پہاویں جواناں نال گئے رل
پُتر ریٹائیر ہوئی گیا
پو آکھے میں آساں چل
نہ دُنیا نا پردہ چا
شاد سٹیج تھیں ہُن تہ حل

سوہکھی گل

پہنکھے رہساں چوڑ نہ چکساں ایو گل سوئی اے
کوئی تکی تہ زگا سمجھ ایو گل اوئی اے
دسویں فیل ہوواں یا ایں میں بابو بنی تہ رہنا اے
پہناویں سپٹ تہ لت نہ ہوسی گرسی اُپر بہنا اے
بچ دروازے بس نے کھلساں یا فر چکھلی سپرہی اے
کھینی، چٹکی، عاشقی ہوسی یا فر منہہ بچ پڑی اے
تکساں گے اختیار نے فوٹو کرکٹ نی گل پڑھنی اے
انہاں گلاں تھیں مجھن سارے اُجکل قیمت چڑھنی اے
دولت جدوں کمائی ہوسی نویں سڑک پُر چلساں گے
دونمبر نے کم بہتیرے کوئی تہ اُس وی ملساں گے
جد تک چلسی عیساں کرساں بے فکری بچ چپساں گے
جدوں دباسی مشکل کوئی نیوان آنی پپساں گے

داند

ایہہ مجرم سب پکڑے آئے ہل میہہ چنگی باہی
تکلیو کہہ سزا انہاں کی دین آپ قصائی

سرک اپراہہ اچھلن دوڑن، سمجھن ملی آزادی
کہہ نتیجہ انہاں پشواں کی دیسی لاپرواہی

مالک نی مرضی سنگ رکھنے اپنا چینا مرنا
اوہ بے دردی نال انہاں کی کدوں نیلامی کرنا

اُن ڈٹھیاں کشمیر نیاں ٹھوکاں دل انہاں ناچایا
نال خوشی نے نسن راہ بچ پھیل گئے جی چرنا

گلی پٹی تہ جے کوئی آکھے ہن چنگی ہل باہسن
شاد انہاں نی کوئی نہ منسی اُلٹی کھل لہواسن

سونامی لہراں تہ پہنجل

رَبّ اُساں کی جو گجھ دہسیا وہ گئے آں پھٹئی
اِسے کارن چار چوہیرے واء قہر نی چھٹئی

کتنے سوہنے سوہنے بانکے لہراں اُگے ہارے
اچن چیتی فر پہنجلے کئی ہزاراں مارے

فجری محل چوہارے تے بسنے بچے کھتے
سب بسپک دوپہری ویلے پٹھ انہاں نے دے

کوئی سیانف کم میہ آئی تھر تھر کئی بستی
رَبّ نے قہر کی ڈگن والی کوئی میہ لہٹی ہستی

کدے ماواں کی بچے لوڑن ہائیں پھر پھر رونے
بچ اسکولاں دین ہوئے کتنے سوہنے سوہنے

کفن دفن تہ گور جنازہ کون کرے سب رسماں
پتہ نہیہ کس چوتھا کیتا، کدوں سی اٹھواں دسواں

کچھ بچی گئے درداں مارے چھڑکن پھکھے ننگے
مدد کرن لئی نیک وی آون، لوٹو کئی لفنگے

ایہہ نظارہ قہر نا تنگی شاد جیہڑا نہ ڈریا
بہتر سی اس چنے کولوں موت گتے نی مریا

تہو کھا

نکلے ساں بادام نی لوڑے مُنگ پھلّی ہتھ آئی
گری اسی جد کڈھن لگاں اندروں خالی پائی

اس دکانے گا ہک بہتیرے چمک تلی تہ آئے
ہر اکس کی تہو کھا ملیا ضائع کیتی سائی

کوئی اصول نیہہ اس ہئی نانہ بیج مال صفائی
قیمت چاہرن والے چنگے پہاویں موچی نائی

اس کھاتے نے جے تھس پچھوں درتے پرتی تلو
صاف پتہ چل جاسی سجنو جی تہی جی مائی

کس کی فرصت شعر تو اہڑے رماں والے سمجھ
شاد سمہال اپنے آپ کی نہ کر گل پرائی

زِمی

بڑے بڑے اِس پاروں اُجڑے ہے گل پوری پئی
کسے نہ اِس زِمی کی چھیا توں کس نی اِس سکی

محل کوٹھے تہ دولت شوکت سب اتھے رہ جاسی
بد نصیب جس پُر رنجھیں اوّے زِمی توئی کھاسی

اُج اِسنی کل اُسنی، تگے اِسنے رنگ ہزاراں
کتنے رنگ محل اِس اُپر بدلے بچ مزاراں

اِس نے اُگے سب برابر مورت کالی چٹی
کچھ چہانی سڑی تہ سچی کچھ مٹی بچ مٹی

جہاں کیتے پٹواری اپنے رقبے خوب لکھائے
کسے غریب کی معاف نیہہ کیتا کتنے دل دکھائے

ایہہ جی ملکیت والے پٹھ زمی نے ہوئے
آئے کم پٹواری کاغذ کسے کی اُتھے موئے

نیہہ کسے نی سکی ہرگز شاد نہ کھا پہلاوے
آخر اوہ وی پٹھ زمی گئے جیہڑے دین قلاوے

اک پہاڑی مشاعرہ

شعراء تہ موسیقاراں نے اک دن لایا پھیرا
سوئی چھاں اسکول نے اگے تکی لایا ڈیرا
گجھ ادیب مقامی ہے سن، گجھ دُروں سن آئے
ادب لطیف تہ پیار غذا نے بستے سر پر چائے
بڑے اسکول علاقے نے بچ عالم ہین کہنیرے
بتیاں علم بیاں بالی تہ کرنے دُور ہنیرے
ایہوئی خیال دے بچ ہر مزمان سی بھجیا
خوش آمدید بہتیری ملسی ایہہ سبھاں کی بھجیا
پر اتھے نی حالت تکی ہوئی گئے بکے بکے
جسراں سہ گیا سی سونگھی دُور ہوئی گئے سکے

نہ کھڑا نہ بندری کوئی دینے والے لیٹھے
 بڑے دڑی گئے فخر عمارت، نئے سچے کھجے
 جگ گلاس نا کس کی پچھن، کس کی پانی منگن
 آج تہ پمپ وی خالی خالی کوئی نہ سگی سنگن
 بڑے صاحب تہ باہر گئے سن نکلیاں وی دڑ ماری
 میتھ، انگریزی، سائنس اگے گپت نہ آئے کاری
 جیہڑا سلوک برہمن کرنا آیا شودر تائیں
 آج عملے نا سنگ مزماناں اوڈے سمجھو سائیں
 سوچ کیتی جے ساج گراں نی آج بدنامی آئی
 اسکی دؤر رکھن نی خاطر آپے ڈگی چائی
 کدے حنیف تہ کوثر دوڑن، کدے زعفر خود دوڑے
 سوز وی تڑفے شاد اٹھی تہ گُرسی ٹیبل لوڑے
 پنج کتاباں سب چیرا سی بے شک حاضر دس
 پرتلی تہ کم اساہڑے چھٹی چھٹی تہ ہسن
 یا بڑیاں کوئی کم انہاں کی کرنے نیہہ پڑھائے
 یا اپنی کمزوری کجھ سوہنے سر چڑھائے
 جتنی سوچ کسے نی ہووے اتنی ہی برتائے
 انہاں غریباں سوچاں والے کئی واری پرتائے
 چاہنیاں یا اُن چاہنیاں اک دو بندے آئے کو لے
 لگنا سی جیویں اوہ وی آئے ہوراں کو لے اوہ لے

ملی گیا اک جگ کمرے تھیں میلا دُ دھڑ پہر یا
 فوجی ٹینک نا پانی باہی بچ مجلس نے تہر یا
 اے اللہ کہہ سوچ کری تہ ایہہ جگہ سی تاڑی
 اِس نے کولوں چنگا ہونا بہنے بچ اُجاڑی
 آپے پڑھیا، آپے سُنیا، آپے واہ واہ کیتی
 کوئی نہ بنیا ساقی چاء نا آپ باہی تہ پیتی
 اتھے وی تہ ہونے میہ سن بے قدرے بے ذوق
 پتہ میہ ہُن پیارنا باغاں کیاں لگی گئے سوکے
 یا لوکاں کی فن ادب نے لگن پہنکھے رُکھے
 یا ادیب مقامی تکی دل سبھاں نے دُکھے
 قلمکاراں نی تھائیں ہونے کرکٹ کھیڈن والے
 سب اسکول دکاناں والے آؤنے چٹے کالے
 خشک ہواواں نال کسے میہ تکیا بدل بہرنا
 بکے کہاوت بچ پہاڑی ”چہر ہولا اے کھرنا“
 کھینی، چٹکی، سگریٹ، پڑی، تاش، کرکٹ والے
 جتھے ہوسن ہر کوئی ڈاہسی اتھے شال دو شالے
 نفع تکی تہ سب پہاڑی کھلے کھلے حق منگنے
 آکھن ایس۔ ٹی جلدی بخشوکل گئے نے سنگ نے
 جدوں زبان پہاڑی منگے خدمت محنت لوکاں
 ہتھ چھنڈن تہ قلمکاراں کی مارن طعنے ٹوکاں

سچ کہاوت بچ پہاڑاں آکھن کھوڑے والی
تو برا تنگی اگے دوڑے چھٹ ڈرائے خالی
علم کھراں بچ رہنے والے جدوں دھسن ایہہ مستی
ایو جیہا پھل انہاں کی مجلسی دستو دستی
دس نہ کھول ہن شاد بہتیرے آپوں ڈیرا چاؤ
الوداع ہن اوہ کہہ آکھن کہیا نہ سی ”جی آؤ“

کرکٹ

عالم بچ اسکولوں دہسن کھیڈن کم نرالا
چستی، پھرتی، صحت مندی نا ایہہ نسخہ اے اعلیٰ
پہلاں وی کئی کھیڈاں ہے سن کبڈی، کشتی جیاں
والی بال تہ ہاکی دوڑاں قوماں کھیڈن رہیاں
ہُن انگریزی دور نے اندر دیسی کھیڈ پرانے
کرکٹ بانگی کھیل نویں سنگ کرنے سب یارانے
مذہبی طور ایہہ چنگی مندی فتویٰ کسراں لاواں
کس دہسیا ہُن بڈھی عمرے ہڈیاں کدے پہناواں
جسراں کوئی گڈی بچوں ٹیپ ہٹا نہ سکے
کرکٹ اِس سماج نے بچوں کوئی ہٹائی تکے
خاص جگہاں نے خاص کھلاڑی حد اندر گچھ کرنے
عام جگہاں نے عامی تکے پل کھڑی میہہ جرنے
شہر گراں رواج اِسے نا، تلو سب محلے
قبراں اُپر وی ایہہ کھیڈن، کہہ میدان تہ تکے

فجری کھیڈن شروع کیتا تہ شام سرے پر آئی
 کھانا پینا سب کچھ پھلپیا پیا بلاوے مائی
 ہن کرکٹ اوہ رنگ جمایا اس پر مرمر جانے
 پیو پتر استاد تہ بچے کھیڈن دادے نانے
 جیہڑا کم رواجان اندر ہر اک نے کھر آیا
 اوے دل نی تہو کن سمجھو زندگی نا سرمایا
 دفع کرو ہن کم کھراں نے، کرسی کون پڑھائی
 کم نیہ لھنے اَجکل سوکھے کرسی کون لڑائی
 دو سالان نا بچہ ہو یا بلا دتا ڈیڈی
 چلھے اگے نال می نے پیا کرسی ایہہ کھیڈی
 اَج بچے جے کھیڈ نہ سکھیں بڑا ہوئی کہہ کرسی
 ایہہ بے چج کھرے نا بچہ منہہ گتھے فرخترسی
 اسے سوچ نے اندر اَجکل دُبی خلقت ساری
 مسجد مندر مکتب پھلے دفتر ڈیوٹی پہناری
 روگی بل حکیم نہ تلن، ہٹی کون چلائے
 سٹے لانے ہار تہ جت نے کتنے لوک قلائے
 ریڈیو تہ اخبار یا ٹی وی بچ خلقت نے ڈبے
 نکلیاں بڑیاں فرق نہ لھے اک جے سدھے کھبے
 منیا چٹکی، کھینی، بیڑی کسے کسے کی سرنی
 کرکٹ تلن کھیڈن نی ہن عادت اے کھر کھر نی

حاجی، ملاں، پنڈت ہارے کھیڈن حافظ قاری
 کرکٹ بیچ پہیلی لیجھے آج کل خلقت ساری
 قبر اُپر لپٹ مٹی سٹی لکڑی بیچ چھپانی
 کم ثواب نا جسراں آکھن ملاں ہور گیانی
 اسے جذبے نال کرکٹ نویں دفاتر کھولے
 ہر زبان کئی رنگاں بیچ ناں اسے نا بولے
 جس بچے کی ناں پیو نا چنگی طراں نہ آوے
 وکٹ، رن، اوور نا پہاڑا فر فر خوب سناوے
 سچن، یونس، شاہد، عرفان بیچ دلاں نے بسے
 خواب اندر ہر بھجن تہ ساتھی آون نسے نسے
 ایہہ تحفہ رنگدار ابری بیچ باہروں جدوں منگایا
 لیجھے عامی لوکاں تائیں جسراں نشہ سنگایا
 پر حکمت سنگ پیکٹ کھولو تحفہ جیہڑا لیجھا
 کدے نادانی نال نہ اڈے ہتھ سجا یا کھبّا
 نہ کوئی ڈاکٹر بنیا نہ ہی، نہ ڈرائیور سارے
 کچے ہتھ نہ گڈی سوپومدے سبھاں کی مارے
 کرو مقرر منزل چنگی رستے چنگے لوڑو
 بنو سنجیدہ شاد چنے کی ایہہ تماشے چھوڑو

تتلوس

دُکھ تکلیفِ نِیاں کا نگاں چڑھیاں آیا گل گل پانی
جتیاں سوہنیاں شوقاں ہے سن سب پہلیاں نی جانی
جے تھوڑی جیٰ فرصت لہے آس نے دفتر کھولاں
اک اک نامرادى اُپر سو سو آتھروں ڈوہلاں
تمہدنیہ نی چوڑی نی بولی، تہند اس ساون چھڑیاں
پہلکن رستے یار نے پاسے آون یاداں بڑیاں
کھٹ کرسی تتلوس اندر نی زلف جی بدلی کالی
کرساں سیر چمن نی گھلی پھر ساں ڈاہلی ڈاہلی
سنگت یار نی حاصل ہوسی دُکھ لہسن گے نسے
پیار نشے نا پانی پساں، زندگی چپساں ہسنے
رنگ برنگیاں شوقاں دل بچ کچھ دن لائے ڈیرے
بنیا سب کچھ خواب کہانی دُبے بچ ہنیرے

مالى نى بے قدرى پاروں آس نے بوئے سگے
 تہریایاں کلیاں بند رہیاں مہل نہ لگے اگے
 ٹھنڈیاں کالیاں زلفاں بدلی نہ لہٹا فرساون
 بدھی گئی تتلوس اندر نی آساں پل پل کھاون
 دل کی زخم ابھیا ملیا ، سدا رہوے اوہ ہریا
 بدبختی کم عقلی اپنی فصل عشق نا چریا
 بڑی فہرست سی شوقاں والی اک نہ پوری ہوئی
 ترنن چھڑکن اندر ہن تہ ہر خواہش اے موئی
 اک افسوس رہیا دل اندر عشق رہیا اے پھنگھا
 کہی ، مکھن موجود سی فر وی ملیا ٹھوڈا رکھا
 پیار ملیا جے آخر ویلے کہہ اس نے سنگ ہوئی
 گچھ درکار نیہہ جے کوئی قبر اُپر بہہ روئی

ساڑ

رنگ برنگے تھے رکھے پہری پہری تہ چھو لاں
جدوں وی دلبر آنی ملیسی سب اُس اُپر ڈوہلاں

کالیاں ٹھنڈیاں زلفاں ہوسن دند جمبے نیاں کلیاں
چمک گلابی چہرے پاروں چمکن کندھاں بلیاں

نکیاں مٹیاں دل نیاں گلاں مزے لئی تہ کرساں
اس نی خاطر زندگی چپساں اس نی خاطر مرساں

دتی ہار نصبیاں ہوئیاں سب تدبیراں پٹھیاں
من چریاں اک ساتھی بنیا بند کرم نیاں مٹھیاں

پیار پھرے ایہہ تھے ادھروں دلوں پسند نہ کیتے
رہیا فر وی سفر نا ساتھی واہ دُنیا پئے رپتے

تھے گُجھ مُرجھائے سَکے گُجھ بھی تہ ٹوٹے
کھرے مُلے نے پیار نے سَکے ثابت ہوئے کھوٹے

تہکے کھانیاں سفر لہتاں ایہہ ہون لگا اے پورا
تیز دنداں نی آری کیتا ”دل“ لکڑی نا بُورا

شاد ناشاد دفن ہوئی جاسن نخرے بچ مزاراں
جتھے اُج تک کھی گئے نی سوہنے لکھ ہزاراں

چڑے نی جٹی

کچے چڑے نی سی جٹی لہٹی موچیاں کولوں
تکٹے بچ اوہ پھلکاری سی پہناری نکلی تولوں
پیراں کی اوہ چمھنی ریہی راس نہ آئی اُگی
کدے اوہ لائی تیل باہی تہ کدے پھسائی سٹی
کوشش کافی کیتی تکو مت کدے اوہ پچے
اسکی لاں بڈیار کری تہ شوق مگی دی جے
اُن گدھے آٹے نی رٹی کھا کھاں سلنی رہی
اُن پکے چڑے نی جٹی پیراں پٹھ نہیہ بہنی
رَت بچھول ایہہ گھریاں تکی ڈم کلیجے لگن
نرم بوٹاں گرگابی والے می تکی تہ چکُن
گجھ ہوراں دی اس جٹی کی پیر باہی سی تکیا
اوہ ہٹی گئے دُور چکھتی تہ زہر ایہہ میں ہی پھکیا

کئی واری ایہہ سوچ بنائی لاہ پھینکاں بچ رستے
 کوئی چکی تہ پیا ہنڈ اسی گا ہک سدھے نے سستے
 اس اُمیدے کڈھ نہ پھینکی کدے تہ سدھی ہوسی
 می لائے نے سب زخماں کی نرم ہوئی تہ تھوسی
 نال وقت نے اوہ گلی تہ ہُن ریہی نہ کم نی
 آج کل سوسورنگ نے جوڑے نہیہ قیمت کجھ چم نی
 نہ اوہ موچی نہ اُتھے کوئی جتیاں ہن جانے
 رنگ برنگی دُنیا آج نی سارے لوک سیانے
 رنگ برنگے بوٹ نرم ہُن دینے ہٹیاں والے
 اکھیاں وی خوش رنگ تکی تہ پیر نہ لگنے چھالے
 شاد سکی تہ پیر بنی گئے جد ہڈیاں نی مٹھی
 آج کل فام گرم نے جوڑے نہیہ قیمت کجھ چم نی

کھراٹی نے چھٹ

اُساں تگے اصول کھراٹی نے
چٹیاں دندے تیز دراٹی نے
کُجھ لینے آتا پہاڑے نا
کُجھ رکھنے پھیر پھراٹی نا
مک اُڑنی چننی تول کرن
کوئی تنہا رن بچوں گول کرن
ہن تول نے آتا باہی رکھنے
کدے تولن تاں وی فول کرن
کدے پچھو جی ایہہ فرق کیاں
آتا کیاں میہہ ٹلنا مک چٹیاں
ڈاہڈی تھوڑ ٹہاڑ نی مار لگے
کراں کسراں پوری تول میاں
کدے بے لوہے نے تہر نے
کدے پتھر دریا نے پھر نے
کئی رنگ نی شاد کھراٹی نے
چھٹ چنگاں کی لانے میہہ ڈرنے

شادنی ہستی

شادنی ہستی نا ناں پلہ جے کوئی ہچھنا لیہے
شہروں تھنہ سڑک کنارے اوہ پنی اے کھبے
بیہڑے بچ درپک نا بوٹا کھٹ کرنا اے روڑا
چھاں پہاویں اے خشک تہ گنجی پھل وی اس نا کوڑا
جسراں گجھ تکلیفاں اُپر اثر چنگا اس پھل نا
اسے راں پھل مٹھا ہونا شادنی کوڑی گل نا
گل کوڑی کوئی ہضم نیہہ کرنا کیہڑا ہستی چڑھسی
نہ چٹکی نہ کھینی نیولا ، کون ہستی بچ بڑسی
گجھ آکھن ایہہ ہستی اے یا پند نصیحت خانہ
صرف کتاباں لیہن اتھے نہ ٹی وی نہ گانا
آج نے دور نا پڑھنے والا کس خوشی پُر آوے
تھاں جوان فی بابا بیٹھا کدو اُنہاں من پہاوے

جے آیا کوئی بابے کو لے عمر بڈیری والا
 سب اُدھار کتاباں چکلیاں کڈھیا اپنا گالا
 فر پشان نہ رُہی اُسکی اس دکانے والی
 پیّا لوڑے کوئی اگے چکھے لوہ دیتے نی بالی
 چوٹھ فریب تہ تھوکھا بازی کرنے بچ گراں نے
 شہر اندر تہ نقد و نقدی قیمت چھٹ تہرانے
 اک گل عجب سیلیس والی اَجکل نظری آئی
 ایہہ اسکولاں بچ بنانے لئی کمیشن سائی
 ایہہ معیار تگن بچیاں نا نہ کوئی حالت مالی
 کس کس اُپر ملے کمیشن ایہہ تکنا اے خالی
 اک مضمون بیاں کئی کتاباں پُستے لکھنے والے
 اُپرو اُپری ہتھ ملانے اک دُڑے سنگ لالے
 کس مواد اندر نا تکیا ، کس نے تکیا سائز
 جس نے جتنے پیسے لیٹھے اوہ اتنی اے فائز
 اک گرامر اُردو اندر گل ”اسم“ نی کرنے
 چیز ، جگہ تہ شخص علیحدہ تن کالم بچ پھرنے
 بچ شخص نے خانے لکھیا پو ، پھائی تہ چاپچی
 نالے شیر تہ کھوڑا بکری ، داند ، بندر تہ ڈاچی
 لکھنے چنے پرکھن والے اکھاں میچی سٹے
 کھپر بنائی جتن کری تہ اوہ کھا جاسن گئے

اک کتاب اٹھائی صفحاتی نی مل روپے ستائی
 سوہنے نقشے سوہنے ورقے محنت نال چھپائی
 پیسے والے لین کتاباں پھری پھری تہ بے
 بند غریباں لوکاں ہوئے سب علم نے رستے
 میل جول کمیشن نالے کجھ کجھ حصہ داری
 جہاں کتاباں خوب ایہہ پڑھیاں اوئے اتم پاری
 آکھن آج کل چلی اصولاں کہہ کسے کی لیٹھا
 شاد کہہنا تہونا جے کی ، سچا تہونا کہہنا

بساں نے حادثے

حادثے بس نے ہوئے اُپر و تھلی اُچیاں ایواناں نے بچ فر گل چلی
سوہنیاں تہ قیمتی جاناں گئیاں کتنے سوہنے کھر لگے قبراں چیاں
ہُن عمر جئے نا خدا ملنے محال
اُج بڑے تہ اُسکی سمجھن اک جنجال
کس کی فرصت آئی تئے ایہہ حشر فر وی کجھ دُکھ نا ذکر ہو یا نشر
صبر نی تلقین کرنے سنگ دُعا پیدا اُسے واسطے ہو یا بشر
ہُن ٹریفک پُلّس تہ حج دی چڑھے
سڑک نے منتر پڑھی ٹالن کھڑے
حادثے کہنئے کہنئے کس تگے پر مسافر سڑک بچ کھانے تہکے
کیا شفاء خانے تہ کیا دفتر نے لوک راہ نے بچ مجبور ایہہ سارے ڈگے
انہاں مغروراں ایہہ سمجھائے گن
ہے ضرورت فالتو بساں نی ہُن

ایہہ قدیم انسان نے وقتاں نی بس خالی پنجر باقی نہ گودا نہ رس
 چچ ٹٹلے ٹھڑکنے ہر روز کس بے چچے ٹٹھی کری جانے نی نس
 سچ منو تہ سارے بے مرشد فقیر
 حادثے تھیں بعد آ پٹنے لکیر
 سارے جے قانون ناپالن کرن حادثے نی موت نہ اتنے مرن
 انہاں بے رحماں کی ایہہ سمجھائے کون فرض پورا کرن نہ گوچے پھرن
 شاد بولی لوکاں نی سستی لگی
 ہور حوادث نا سبب مستی لگی

دعوتی کارڈ آیا

سوہنی چٹھی لفافے والی لکھیا پنج جناب عالی
اَساں بیاہ گڑی نا کرنا تُساں آئی جانا اے خالی
ماہری خوشی نا کہہ شمار
مِگی چڑھیا اُج خمار
نویں کپڑے لائی جاساں پہنت، گوشت، قیمہ کھاساں
میں بھساں پنج بھکار نالے مِلساں عامان خاصاں
ہوسی بڑیاں پنج شمار
مِگی چڑھیا اُج خمار
ایہہ صدا پھراؤ والی نیہہ جانا اِتھے خالی
سنگ نچے کھڑساں چار نالے شہماں گڑی کالی
ہوساں گڑی پنج سوار
مِگی چڑھیا اُج خمار

اُتھوں آساں مرضی نال   کیہڑا کھائے کھر فی دال
 اوہ دیسن ودھیا سوٹ   نالے پھنڈساں گی اک شال
                          کیّاں کرساں نہ بڈیار
                          مِگی چڑھیا اُج خمار
 اُتھے بڈھا جاسی کیّاں   ایہہ تہ کم اے نہواں تہیاں
 اُتھے رُٹی میہہ ویلے لمھنی   نالے سینا پووے پھیاں
                          کھر تکسن اکھیاں چار
                          مِگی چڑھیا اُج خمار
 کھر بڈھے کی چھوڑی جاساں   ایہہ اُجڑے نہ چپیاں ساساں
 شاد ہوئی سب پنڈال   میں گیت رچی تہ گاساں
                          انہاں دھسیا دن سمار
                          مِگی چڑھیا اُج خمار

بیاہ ناسادا

ماہڑا ہر نا آیا سادا ، میں بیاہ کھاساں گی
پہاویں ڈھکے محلہ سارا ، میں تہ جاساں گی
نویں کپڑے ہار سنگار ، کتیاں کانٹے گل بچ ہار
ہوسی چٹل وی پھلدار ، میں تہ جاساں گی
گجھ کم انہاں نے کرساں ، نالے جائی تہ پانی پھر ساں
میں کیاں کسے تھیں ڈرساں ، میں تہ جاساں گی
دودھ تہرساں لاڑے اگے ، ہتھیاں مہندی سوئی لگے
پیسے رکھساں گی بچ جگے ، میں تہ جاساں گی
دو ٹھول تہ ویناں چار ، چلے پہاگلڑا بچ بھکار
دیاں سٹھنیاں نے تہسکار ، میں تہ جاساں گی
چیک کری تہ گانیاں تھیاں ، ڈولی کڈھساں اپنیاں ہتھیاں
نالے بھویرا دن مٹھیاں ، میں تہ جاساں گی
شاد ہوئی تہ مڑساں کہنا ، آنی بہسن سنگناں چار
مگی کچھسن بار و بار ، میں تہ جاساں گی

ہُن تہ سگریٹ چھوڑ

کھینی، چٹکی، عاشقی، نیولا نہ مُنہواں بچ جوڑ
پہیڑیا نشے نا حکم اے کسراں بچ کتاباں لوڑ
مُنہہ دتا سی ذکر کرن لئی نہ بچ پھر نسوار
دند چٹے وی کالے ہوئے ہُن تہ سگریٹ چھوڑ
چٹیاں تہ کھریاں نوٹاں نی سگریٹ پڑی آنی
سوہنے مُنہہ نے بچ رکھی تہ اگ فر اِسکی لانی
جس نے کش سنگ پہلا ہونا جگر پتے نا پانی
ایہہ سبق بے سمجھی والا کس پڑھایا جانی
وقت لگے تاں پہنی تلو کدے تھے نی نالی
مُشک ہوسی تہ نالے تلسو رنگت اِسنی کالی
ہونی صحت خرابی اِستھیں اُڈ جانی اے لالی
ہردم کھٹکنا، بڈھا دِسنّا، عُمر پہاویں اے چالی

جیہڑا استھیں باز میہ آیا اوہ آخر پچھتاسی
اس نا بچّہ وِہسکی پسی پہاویں قرضہ چاسی
پیو پتر نا چھگڑا لکسی کسراں پیو سمجھاسی
جوت پوزار انہاں نے تگی خلقت باہسی ہاسی

اتنی گل وکیل دہسی تہ فیس تقاضہ کرنے
روگی جانی کول حکیمے فیس تہ پہلوں تہرنے
شادایہہ گلاں مُفت سُنایاں غورسیانے کرسن
اس کی کہہ سمجھاسو جس نی عقل گئی اے چرنے

ماہری گل برابر آئی

جے پڑھسو سکولے جائی ہوسی حاصل بڑی کمائی
پر کرنی پیسی محنت تاں نہیسی ڈگی چائی
خوش ہوسن باپ تہ مائی
ماہری گل برابر آئی
جیہڑا علم اے برکت والا تئس رکیاں میہ پڑھنے لالا
رہے اوہ سال لفنڈر پھرنے تاں منہہ ہويا اے کالا
طعنے دینے چاچی تائی
ماہری گل برابر آئی
کمرہوں پہنچیا تئساں کی پڑھنے تئس رہے او گڈیاں چڑھنے
کدے رہے سودائی پھرنے کدے بچ جنڈاں نے دڑنے
کہہ لیہا سکولے جائی
ماہری گل برابر آئی

جیہڑے پڑھسن پاس ہو جاسن   فر افسر وی بنی جاسن
 ساری عمر آرام نا کھاسن   ناں کُئے نا اچّا چاسن
 سوئے باہسن گل بچ ٹائی
 ماہڑی گل برابر آئی
 میں لگاں جے ماہڑی مٹو   تُوں آکڑ اپنی پھٹو
 بہو ڈاہی تہ جتوں پڑھنے   نہ خان بنو نہ پھٹو
 رکھو علم کھراں سنگ سائی
 ماہڑی گل برابر آئی
 جیہڑے قدم باغاں بچ تہرنے   اوہ چھول پھلاں سنگ پھرنے
 دُبی جانے بچ پلپتی   جیہڑے چھڑ گندے ترنے
 سمجھو شاد جو گل سمجھائی
 ماہڑی گل برابر آئی

پونچھ نی سیر

یاداں پُرانیاں لگن مٹھیاں   نیمہ پہلنیاں چیزاں ڈٹھیاں
نت نت دل نے تار ہلان   پہاویں فون آوے نہ چٹھیاں
دل منگنا پونچھ نی سیر
رَبّا تیرے ہتھ بچ خیر
گجھ اُپر ہوئے چالی سال   جہاں دقاں نا لکھنا حال
کرن ٹریننگ نکلے یار   ماہڑے ناں وی آیا فال
پونچھ اندر جا تہریا پیر
رَبّا تیرے ہتھ بچ خیر
سوہنی تہرتی نی کہہ گل   یاد آوے تہ لگن سل
دوست لیجے سب انمول   جسراں ایہہ سب ہو یا کل
نیمہ کسے بچ تکیا پیر
رَبّا تیرے ہتھ بچ خیر

جوش، پالی، ہر بچن تہ لال کتنے دُورے انہاں نال
 جے میں کجھ ناں کہٹ کراں کس کی چھوڑاں کری تہ تال
 میہ لکيا ہی کوئی غیر
 ربا تیرے ہتھ بچ خیر
 مسجد، کالج، قلعہ، محل تکی جائے دل مچل
 گرمی کہٹ گرے ہوا ٹھنڈ بچ ڈوکس گرم اچھل
 رونق پہریا اچا شہر
 ربا تیرے ہتھ بچ خیر
 یاد آنا اے اوہ طویلہ سامنے جی لگنا میلہ
 شیر علی نا ہوٹل کول سستی رٹی پنا جمیلہ
 باغاں بچ کئی رنگ نے طیر
 ربا تیرے ہتھ بچ خیر
 پڑھی لکھی تہ تھکنے سن فر پکچر وی تھکنے سن
 کونجاں نے پھرنے سن ڈار پلپ باغاں بچ پکنے سن
 شاد جوانی نی دوپہر
 ربا تیرے ہتھ بچ خیر

چروٹی

اک چروٹی ماہرے بیہڑے
بچے آج کل اس نے کھہڑے
گجھ بٹوں گجھ اُپروں آون
میں ڈکاں وی کہڑے کہڑے

لال چروٹے نہاسو مارے
رہے کھٹے وی چھے سارے
اسراں ٹھیر لگا بیہڑے
پہاویں پہروٹس کتنے کھارے
آکھن سارے نلے کھانے
بڑے انہاں کی ڈکن جانے
کانی اکھ بڑے میں تکتے
جسراں کگڑو چٹنے دانے

راتی پیٹ مروڑے لگن
نکے بچ تمہیاں نے بگن
پیو تہ کنڈ پھیری تہ سینے
تنگ ہوئی تہ ماواں دگن

لوڑو کدے جمین یا گولی
تکو کوئی الماری کھولی
می دی گجھ مروڑے لگنے
دیو دوا کوئی باہی کولی

لوہ ہووے جے آج اک واری
چمساں آپ چروٹی ساری
شاد جے ماہڑا بس چلیا تہ
مُنڈوں کپساں باہی آری

بچیاں نے ناں

اُن پڑھے آخر پچھتاسن
عمر ساری اوہ تہلے کھاسن
نِکی عمرے کرو پڑھائی
چنگی ہونی میہ لڑائی
ہونے چنگے اوے بچے
جیہڑے ہونے بالکل سچے
نالے محنت کری تہ پڑھنے
منزل منزل اُپر چڑھنے
ماء پیو نی عزت کرنے
سامنے اُچّ ساہ میہ پھرنے
اُستاداں کی مننے اُچّا
کم کرنے اوہ نیک تہ سچّا
پڑھی تہ عزت حاصل کرنے
گندے راہ قدم میہ تھرنے
دُنیا اندر ناں کمانے
انہاں کی آکھن شاد سیانے

اک محلّے نا نقشہ

بڑی محنت نال بنایا کوٹھا اُپر نلّے
رَب کی مینو بھی تہ اتھوں بڑے تماشے تلّے

پیار محبت نی دولت نا کال لبھا اِس بستی
اک دو بے سنگ اِسرائا رہنے جِسرائا شرپے شُگلّے

عِلْم، مسپت، نمازاں، عہدے سب بخشش خُدا نی
اِس بخشش نی قدر کرن تھیں جِسرائا سارے ڈگّے

بُھتیاں گلاں کرنے پہناویں جِ نہ گل کرن نا
لوک سُنہ تکی سمجھن ایہہ نے لیڈر مُلاں پلّے

ناں پیچی تہ نفع کمانے کرنے فخر بہتیرا
جے اندرونی حالت تکلّو ہوسو ہلّے ہلّے

خود غرضی تہ لالچ اندر نویں بنانے رستے
نذر نیازاں نے بل بوتے کرن انہاں کی پکے

سخت ضرورت والے جیہڑے مُنڈھ قدیمی رستے
تھاں تھاں تھیں بند کرنے تگے خود اپنے ہی سکے

اک سٹیا چائی دوجے اُپر خوب تماشہ بنیا
پھری جانے نی گل کری تہ دھراں چکّی چکّے

ہاں تھیں نہ نیمہ ہونی آپوں اپنے نلکے پٹے
ایو روز نی حالت تنگی سب ملازم اگے

کچھ تہ اپنے آپ کی سمجھن سید ذات تھیں اُچے
اپنے کھر کی اسراں جانن جیاں بیٹھے مکے

شاد ہُن ایو بہتر ہوسی بند کری دے گلاں
نیمہ تہ اس گستاخی اُپر تنگی بناسن پھکے

گرمی نیاں چھٹیاں

گرمی والیاں چھٹیاں ہوسن موج مناساں گے
سیروی کرساں لال چروٹے کھلے کھاساں گے
ہُن تہ پھر ڈ نہ لکسی او ڈنڈے کھانے نا
ملیا موقعہ جاساں دریا خوب نہاساں گے
نالے کرساں گوڈی اللہ اکبر پڑھساں گے
لیب تھپاں نا لانے بچ گارے بڑساں گے
گرمی بچ منجاں فی خاطر ہوسی کھڑک فی چھاں
اُتھے روٹی دینے والی ہوسی سوہنی ماں
کھیاں تنگ کرسن تہ تھواں کھلا کرساں گے
آزاد ہوئی تہ چھٹیاں نا کم کاغذ پھر ساں گے
جسے بدل چھم چھم بہری گرمی پھسی گی
سوہنے نپلے رنگ نے اندر تہرتی سجسی گی
جد فر چھٹیاں کنڈے لکسن تکیا جاسی گا
شاد ہر کوئی اوے کھسی جو گجھ راہسی گا

بجلی ناسیاپا

بجلی بچ علاقے ساہڑے آئی چانن لانے
پر ملازم اکثر اِسکی دتے اُنھے کانے

یا انہاں کی چچ نیمہ کوئی یا ایمانوں خالی
کدے کدائیں بجلی دینے پُہرن رپورٹاں جعلی

جے کر ذرا ہوا چُھلے یا بَدل ہی اکھ مارے
ساہ تروڑن بچ علاقے اک دم لاٹو سارے

چھھر کٹن ، بچے تڑفن ، ظالم گرمی کھائے
بے درداں نی جان کی ہر کوئی کرنا ہائے ہائے

تکڑو سویرے سڑکاں اُپر لمبیاں سوٹیاں والے
لوکاں کی ایہہ دوشی آکھن چورنالے چترالے

کہہ آکھاں ایہہ چور حکومتاں ہر دفتر گند پھریا
نال بہانے چوں رتتاں کتک، منگھر، برہیا

آپوں بسے شپش محلاں فِکرِ میہہ کوئی اُگی
سو فِکراں بچ پِلک دُبی رت وجودوں مٹلی

جیہڑا آوے آکھے میں ہاں قوم نارا کھا اصلی
قوم نمائی کی کس تکیا سب بیڑے فصلی

بند کری دے شادا ایہہ رولا کون تو اہڑی سنسی
سچیاں گلاں کوڑیاں لکسن کوئی گارے بچ گھنسی

پوسٹر

جتے آئے اُنھے آئے
ماہری ہٹی پوسٹر لائے
خود غرضی نی حد تہ تلو
ماہرے لکھے نے حرف چھپائے
ایہہ حرفاں کی سمجھن ناہیں
پوسٹر ہٹھ چھپانے تاہیں
ستے ریٹاں پکنے والے
بے اصول حکمتے سائیں
کوئی شہید نے ناں نا چندہ
کوئی اسکول اکیڈمی پھندہ
کوئی دینے زندگی تیاں بونداں
کوئی سیاسی پھیرن رندہ

کوئی سکھائی دینے والے
پوسٹر لانے چٹے کالے
کوئی NGO نے پردے بچ
کڈھی لینے نی اپنے گالے

آجکل فقط اشتہار بازی اے
سچ دھسنے بچ کون راضی اے
کئی دناں نی سڑی نی ہوئی
شاد آکھن ایہہ دال تازی اے

غفلت

کری حفاظت فصل پکاؤ نال توجہ ساری
بچ کھلاڑے ہوسی برکت پھری پھری تہ کھاری
غفلت کیتی ڈنگراں کتیاں کچی بچ منہ مارے
فرٹڈارے اسراں لیٹھن جھراں نہاسو ماری
چھٹی رولی صاف کری تہ چاول جیہڑے پکاسو
خوشبو دیسن بچ تھالی نے مزے مزے سنگ کھاسو
جے کراک چھینگن وی نکلی کہہ کرسن خوشبوواں
اس کھانے بچ مزانہ رہسی کتیاں اگے باہسو
سوئی چاء گلابی ہوسی نال پراٹھے پکن
ہراک گھٹ بچ نشہ ہوسی گانال رنجھاں نے تلن
غفلت کیتی کالی مکھی دؤر نہ استھیں کیتی
بچ پیالے اسکی تکی ہرگز پی نہ سکن
چرخہ بولے ہوش کری تہ کیتوتنداں کچیاں
عشق جیہکم نازک اے ایہہ سرے نہ چاہڑن کچیاں
مستی بچ جوانی رنگی تند نہ سدھی سٹی
جدوں پھوراوی نہ بن سکیا لکیاں گلاں کچیاں

رات نا واقعہ

جتن کیتے پر اُنھی نہجلی کری نہ سکے تیز
غصے اندر میڈم ہوراں پہنیا ماہڑا میز

کم عقلی اے راتی اُنھی چھتیاں اُپر چڑھنا
اک نقصان کمرے نا کرنا کچھ کرنا سر تہڑنا

اس قضیئے نا اک کارن اے پندر سی بچ اکھیاں
سر پہنیا تہ لگ تروٹا درد لیا بچ بکھیاں

روز سیاپا اس نہجلی نا نہ اسکی ہتھ باؤ
پھوہڑی اُپر بچ ہنیرے رکھی سکھی کھاؤ

من مانی سنگ نجلی چھوڑن محکمہ نجلی والے
کوئی انہاں کی کچھ نہ سکے ایہہ بڑیاں نے سالے

ہے حکومت چوراں نی، ایہہ بدنیتاں نا محلہ
لوہ پچانے نا کم کوئی کرسی کسراں کہلا

جیہڑا کم تہاں آج کینا عقل مدے ہن آسی
کچھ نصیحت آپ تہاں کی فجری دیسی ماسی

کون سویرے چاء بناسی، مہلکے کون پکاسی
لگنا اے آج پھکھا پہنا شاد ہٹی پُر جاسی

منج

گئی آج رونق بہک فی ماہری
بانڈی لگی جاڑ مجاری
دودھ لئی ہُن سہکنا پیسی
نجر ہوئی کھیتی باڑی
کھر لگنا اے میلا میلا
مزا گیا ہُن پہلا پہلا
پہاویں پھکنے فی کرساں کوشش
صبر نہ آسی بہلا بہلا
بڑی شونقاں فی منج سی آئی
اسکی گوری اک دہائی
چلھے فی رونق فی ضامن.
دینی ریہی دودھ ملائی

•••••
کہناہ، ٹانڈے، پتر کھانی سی
پنی ایہہ ستھرا پانی سی
مٹھا، لسی، مکھن آ ہا
بانڈی بچ لگنی رانی سی

بچے تہ مزمان اس تھے
دودھ پلائے سچے جے
اس آیاں برکت سی کہر نی
آٹا چاول کدے میہ سٹے

اس نی خاطر کہناہ ساں کپنے
دکھ فلر اڈنے سن اپنے
وقت گزر جانا سی سوہنا
بڑے بڑے اس کاج ساں ٹپنے

کہٹی گئی ہن فرصت ساہری
جان وی ہوئی لسی ماہری
کہر بچ سمٹاں نی مرضی سنگ
شاد ایہہ منج دؤے ہتھ چاہری

اشونی کمار

خوبصورت نوجواں ہور مٹھا اک سنگیت کار
میں ایہہ سُنیا زندگی نی اوہ گیا اے بازی ہار

میں مُسلمان اوہ سا ہندو، میں پُرانا اوہ نواں
پر میں اِس نے سوئے فن کی یاد کرساں بار بار

بچ چھپانی اگ نے اِس نا خاک کر دتا وچو د
پر کتاباں بچ اُساں کی لکھسی گا اِس نا مزار

ہوسی کوئی سنگیت نی محفل اوہ ہوسی آس پاس
لوڑساں ہور اس نے گل بچ باہساں گے پھلّاں نے ہار

اشوئی مخمور اکھاں، بول مٹھے سن تیرے
بادشاہ آواز نی دُنیا نا مجلس نا وقار

کالا کوٹوں دُدھ چٹی اک کرن آئی، گئی
ایہہ پتہ چلیا کہ جیون ہے تنہیاڑے دویا چار

شاد باغاں نی نزاکت ہے فقط مہلاں نا میل
مہل جے مالی چُن لووے تہ رہیئی جانے خار خار

مڈل سکول ہسپیوٹ

ہے ہسپیوٹ اتنا پُرانا سکول
نہ کیپتی دُعا یا نہ ہوئی قبول
بہت کل جٹے جٹے پچے دُور دُور
نہ آج تک ہويا ہے ایہہ ہائی سکول
سکولاں نے ہر پاسے لگے نی ٹھیر
ہائی اسنے بننے کی رکیاں اے دیر
رکیاں اِسی قسمت نہ بدلی اُتجاں
کلوچ بدل گئے نے کل نے اوہ سیر
ذرا گچھ تہ کھولو کرو نہ شرم
نہ میلے کرو آپ اپنے کرم
اگر حق نہ لیٹھے تہ ٹس پُپ رہوو
نہ مذہب ایہہ آکھے نہ دہسے تہرم
مبارک اے جمہوری دِن نا جمال
اے اِس دیش نے واسطے ایہہ کمال
رہو شاد ٹس ساری لُئی عمر
کرو اپنے کماں نی چنگی سمہال

فریب

خوشی کراں کہہ اِس دُنیا بچ چنے نی
رہت بنی اے تھو کے سنگ رت پنے نی
کوئی اصول بیہہ اِتھے اے من مرضی
پیار، محبت، رشتے، ناطے سب فرضی
جتھے بندی ہو رہوئس ناچھنڈا اُتیا اے
ہر جتھے بچ لپڈر تلسو لُچا اے
فرعونی خصلت نے آئے ہتھکنڈے
اِس گلوں زرداراں نلے سنگ گنڈے
نویں سیلِس بچ آئی اے خود غرضی
لہراں کری گیا چٹی چادر درزی
تہرم ایمان اصول نیلامی کرنے نی
کوئی قَلر بیہہ شاد کسے کی مرنے نی

چوہدری محمد شریف طارق

اُچّا سی، با اصول سی، سوہنا سی، ہور عزیز
مصری سی، کھنڈ سی، قند گلابی حسین چیز
اوہ پُست سی، بے داغ سی، ہمدرد و با صفا
باندی سی اس نی غیرت و شرم و حیا وفا
مینڈھرنے کالے بن نا اوہ ایسا چراغ سی
دانشکدہ نا، علم نا پگّا سُراغ سی
تدبیر و حوصلے نی اوہ ایسی کتاب سی
جس کی پڑھی تہ رستہ ملنا شتاب سی
اپنے وقت نے لوکاں نا سوہنا سی راہنما
اپنے شاگرداں واسطے گویا سی اوہ ہُما
پیشے نے اِس امام پنج جادو نا سا اثر
نقسیم علم اندر چھوڑی نہ کجھ کسر

عالم سی ، اوہ نباض سی ، ستھرا طیب سی
 جیہڑا انہاں تھیں پڑھیا اوہ خوش نصیب سی
 اختر چھوے نے مولوی نی سنگت ملی کمال
 بدھیا دواں نی کوششاں سنگ اسکول نا جمال
 رنگ و نسل نی ذات نی آئی نہ سی ہوا
 محنت انہاں نی پُر اثر بے لوٹ با خدا
 اختر نی قبر عنبریں برزخ ہووے سہل
 دُنیا کی چھوڑنے بچ حاصل کیتی پہل
 طاری کری تہ ہجرت اُس پار سن گئے
 سُنیا اے اُج جہان بچ اوہ وی میہ رہے
 چہرہ گلابی مَتھا سرگی نا نور سا
 غنیض و غضب تہ عُصّہ بندے تھیں دُور سا
 صورت وی پُرکشش سی سپرت سی بے مثال
 بقعہ نور کریاں اوہ قبراں اے ذوالجلال
 مِلسن نہ ایسے لوک پہاویں لوہ مٹی تہ لوڑ
 فاتحہ انہاں نی شاد پڑھ دُکھ نا کلام چھوڑ

آپ بیتی

(سانیں منیر، مینڈھر والے نی)

اِس فقیر نی گل سُنو تُوں کن دِلے نے کھولی
جے کر غور کری نہ سُنسو سمجھ نہ آسی بولی
ماں بکنے نا حکم نہ ہويا، پیو گیا کنڈ پھیری
اِس فقیر منیر نے جھے آئی رات ہنیری
رُکھ بوٹے گورسائی اندر رستے لگن پرانے
کھر پٹیاں کندهاں خوف نا منظر، کوٹھا گھلی سرانے
کنڈے چھے، ٹھوکران کھاہیاں، پہاڑ غماں نے چائے
سخت تلوں اندر ایہہ پلایا کرنیاں مائے مائے
پیو سرے نی چھتری آکھن، ماں سکھاں نی ضامن
جس نی ماں گئی ہٹھ مٹی پکڑے کس نا دامن
کون آکھے پہنائی متریرے پیار نا پکھا چھولن
لَت مٹے نی دین غذا ایہہ بولی زہر نی بولن
قبر پیو نی اُپر جائی راتی راتی بہواں
اکھاں بچوں پانی کڈھی درد دِلے نے تہواں

رات دکھاں نی سفر لمیرا رَبا لوہ کد ہوئی
 اِس کھلری نی دُنیا اندر زخم ماہڑے کُن تہوئی
 ماہڑیاں دکھاں کُہر نے اندر پاگل مِگی کہوایا
 تھم رَسے نے نال می بختی دِتا غم سوایا
 پھٹاں اُپر لون جے سٹو ایہہ کاری میہہ لگنا
 تکت ٹھانا ڈاہڈا ڈری جیہڑا سڑیا اگ نا
 رَبا پہنچ ہاں دردی کوئی دم دلا سے والا
 راتی روواں سرگی روواں پھیراں تسبیح مالا
 مظہر علی اک سید آیا کھولیا رَسہ ماہڑیا
 کہٹ ہوئی تتلوس پلاتی کہٹ ہويا گجھ ساڑا
 رَبا نے اک غیبی طاقت سنگ می سہارا دِتا
 ہُن گئی تتلوس اندر نی ہرا ہويا ایہہ پتا
 ہُن خدمت لوکاں نی کرنا نال توفیق ربانی
 شاد ہوئی تہ جانے روگی واہ قُدرت سبحانی

بیگم جان نی موت

ہقم سی کھر نا ٹہنی گيا
سمجھو کہ چھت بہنی گيا
دینہہ ڈیاں کجھ سال ہوئے
آج چن دی اے لی گيا

ناں جس نا سی بیگم جان
کھر نی رونق کھر نی شان
اپنے کھر نی چوکیدار
سئی گئی آج چادر تان

جنس تھیں عورت ، کم مرد
تتے کتنے گرم سرد
تہیاں پڑاں نی خاطر
چہلے اس نے کئی درد

حق لینے کی خوب لڑی
ادہ سی حوصلہ مند بڑی
اس نی موت لگی ایّاں
ٹٹ گئی گویا چھت کڑی

چودہ چونتری ہجری سن
یاراں صفر نا چڑھیا چن
بیگم ٹر گئی اگلے کھر
ایہہ آواز پیئی بچ کن

اس دُنیا نے پُتے رنگ
کدے مَھلو اڑی کدے ایہہ پُنگ
شاد تہو کھا نہ کھایاں توں
ایہہ زندگی اے کچ نی بنگ

مزاحیہ

ہائے میں دُکھی ہائے میں دُکھی
زندگی گُوری رُکھی رُکھی
بڑی خوشی سنگِ خصم کیتا سی
ہائے ایہہ مٹھا زہر پیتا سی
جس سنگِ ناپ کری تہ پہنکی
پتہ نیہہ کیہڑا فیتا سی

کدے ماہڑے سنگِ پیار نیہہ کرنا
اُلفت نا اک حرف نیہہ سرنا
ذرا جیئی وی غلطی ہوئی
مار دینے بچ نیس نیہہ جرنّا

کہنل مکہنلی ساگ چٹاں میں
ڈگھاں نا بس شال بٹاں میں
ٹھنڈ کورے بچ ہتھ ٹہنی جانے
کدے وی درد نا بول سنا میں
سوواں ماضی یاد کری تہ
اٹھاں اکھاں نہر پھری تہ
آپے بنیا سکا ٹانڈا
می دیسی کہہ حلوہ مانڈا
آس نے دیے بلن وی کسراں
رات دناں ایہہ چھولے پھانڈا
زہر ملے تاں گھٹ پھراں میں
جیئے رنڈا آپ مراں میں

کتاباں والی الماری

سب کتاباں بچ الماری رکھیاں نال قرینے
جدوں نظر پوے اس اُپر ٹھنڈ پوے بچ سپنے

انہاں کتاباں نے ورقے سب حرفاں نال پروئے
انہاں حرفاں نی بولی سمجھن جیہڑے ذہن نروئے

جے کوئی حرف شناخت والا ورق انہاں نے کھولے
ہر حرف ہدایت والے بول انہاں سنگ بولے

عالم فاضل حافظ قاری اُپے رُتے پاؤن
انہاں کتاباں کی پڑھی تہ اوہ مجلس بچ آون

جے کوئی حرفاں نال بنائے نال خلوص یرانے
اس دُنیا نے کئی رازاں تھیں واقف ایہہ کرانے

جسکی ملیا نہ کوئی دوست دُنیا اندر کم نا
ایہہ علاج کتاباں کرسن انہاں نے سارے غم نا

نیہہ رہنے اس دُنیا اندر جو کتاب بنانے
ناں انہاں نا زندہ رہنا ہر دم بچ زمانے

اُنھے تہ اکھیاں والے جی نیہہ برابر ہونے
اکھیاں والے شاد ہمیشہ، اُنھے تگے رونے

سوٹھے

ایہہ لکھیا نصیبیاں بچ ماہڑے
ساری عمر گزار ہاں بچ ساڑے
جہاں کنڈیاں بچ میں بسنا آں
نہ رو سکنا نہ ہسنا آں
پنڈ پھری دکھاں نی چائی اے
مچھے گتے تہ اگے کھائی اے
ماہڑے سچ کی چھوٹھ بنانے نی
گل کوڑی تلخ سنانے نی
ماہڑا سونا آکھن اے سِلّہ
بڑے بنی تہ می آکھن نِکا
میں نئی عمر تھیں دکھ پائے
کس اگے کھولاں گل ہائے
میں رہیا اڈپکاں سکھ مِلّسی
اس دل نے باغے پھل کھلّسی

ماہڑے کولوں سارے پھل نُس گئے
دُکھی دِل اندر کنڈے بس گئے
نیہ چلنی گل پرپتاں نی
گل چلنی اے رسماں رپتاں نی
نیہ رسم غلامی کر سکنا
رہواں رنگ زمانے نے تکتا
جہاں اُپر پہروسہ پورا سی
پہاویں اُتھا سی یا نورا سی
انہاں ساریاں چالاں اوہ چلیاں
ککھا نیلیاں بچ اگّاں بلیاں
رہا آں ہاں کوئی چنگی کہہوی
ملے رحمت تیری بڑی بڑی
دِل شاد ناشاد نہ کر مولا
تیری ذات اے اعلیٰ و اولا

زندگی تہ کاغذ

کاغذ سنگ زندگی کی جوڑ
قلم اپنا توں ادھر وی موڑ
ہین دوئی لازم ملزوم
رلی تہ کرنے پوری دوڑ

بچے کاغذ کی موڑن
پانی بچ کشتی چھوڑن
پھر کی بنائی کاغذ نی
ہتھاں بچ لئی دوڑن

جہاز وی اسنے کرن تیار
کرنے کاغذ سنگ پیار
ہن اس نے اے زندگی فیل
قوم کوئی یا کوئی دیار

سودا ہستی تھیں مل نا

پڑی لفافے بچ تلتا

ہوش کری تہ کھر جاؤ

بچ لفافے نیہہ ڈہلنا

رنگ برنگیاں چھنڈیاں نال

چمک گیا جلسے نا ہال

ناچ کرن ایہہ بچ ہوا

ایہہ کاغذ نا ہور کمال

ایہہ ملاپاں نا سبب

خط لکھنے اس پُر کاتب

ڈاک کھراں فی رونق ایہہ

اس گل کی منسن گے سب

جیہڑے مشہوری کرنے

پوسٹر سنگ کند کندھاں پہرنے

کمپنی ہووے یا لپڈر لوک

نوٹ دے ووٹ تگھو پہرنے

تازہ خبراں بچ اخبار

ایہہ وی کاغذ نال تیار

کھر بیٹھے اخبار پڑھو

حال جانو دُنیا نے یار

مذہبی ادبی کوئی کتاب
ہن کاغذ نہ بنے جناب
پاٹھ شالہ، مکتب، اسکول
جمع کرن سب بہت شتاب

بچ کتاباں علم پڑھن
گرمی سردی نال سڑن
فر رتے اُچے ہونے
سپر دھیاں اُچیاں خوب چڑھن

زندگی نوٹ کرنی نال
ماضی مستقبل یا حال
کاغذ نے ہی نوٹ بنن
نوٹ دیو تہ آنو مال

کوئی مذہب کوئی ملک زبان
کاغذ نی میہ کوئی پشان
ساری دُنیا نی خاطر
ایہہ ترقی نا نشان

چٹے کاغذ کرن خرید
فر بنانے خوب مرید
تعویذاں بتیاں نے ٹھہر
بنے نظامی کوئی فرید

ہر زندگی سنگِ اِس نا جوڑ
بہتر اے مُنہہ اِس در موڑ
گلِ کہانی دُنیا نی
شاد دینا اے ایہہ نچوڑ

مداری

اَج نے سیاست دان مداری
رکھنے اپنے سنگ پٹاری
ڈمرو بجائی پہنچر بنانے
ہر بندے سنگ کرنے یاری

اک دو بچہ جمورے رکھنے
لئی لینے گجھ بندے بکھ نے
جادو سحر نے منتر پڑھنے
محل بنانے نی فرکھ نے

بچہ جمورے توں دی بول
پانی بیچ گڑھ شکر کھول
سٹ قطرے گجھ ادھر ادھر
انہاں لوکاں نی عقل کی تول

سچی گل سناساں گے
راکھ نے مھل بناساں گے
اس لاچار نی مدد کرو
سرکاں پل بناساں گے
دیو گجھ آساں کی چندہ
کم اساہڑا آج کل مندا
جے کرسوٹس حاجت پوری
ٹساں نا نوکر رہسی بندہ

ترس کری تہ کافی بندے
پھس جانے بج اس نے پھندے
پہری پٹاری اوہ چل جانا
شروع کرنا فر اپنے تہندے

ایہہ مداری سی جاسوس
ہُن کیتا لوکاں محسوس
سائی لائی تہ ٹری گیا
شاد ہُن لاسی مٹھی چوس

اصلی نقلی ولی

ولی اللہ نے دوست ہونے   اوہ کامل نبیہ اونے پونے
کشف کرامت نال صفائی   باہر اندر نیاں میلاں تھونے
اوہ پھر پور کرامت والے   فیض پہچانے آل دوالے
اپنی چھگی بچ خلقت نے   جسراں چن لہئے بچ ہالے
میل کچیاں اوہ نبیہ کھانے   بوہے بوہے اوہ نبیہ جانے
علم انہاں نا اک سمندر   لہمن جسراں پھنگھے پہانے

نقلی ولی:

سارے اَجکل ولی اوہ تائیں   کجھ خلقت بیزار اے تائیں
اُڈاں بستی بستی لہمن   پھتے ولی تہ نقلی سائیں
کجھ آکھوانے صوفی باجی   کجھ حضرات تہ مُلاں قاضی
جگہ جگہ اوہ میلے کرنے   منتر پڑھنے بنی تہ حاجی
تکنے خواب تعبیراں دہسنے   بچ شکنجہ خلقت کسنے
لوکاں نے مُرغے تہ مکھن   واہ واہ خوب انہاں کی رسنے

چٹے کالے بکرے بگنے   جنت دوزخ قسمت بگنے
 تھاں نماز نی ختم پڑھانے   حاضری منگنے حلوے بگنے
 سچ تہ چھوٹھ نی کچھڑی کرنے   غیباں دہسنے گوچے پہرنے
 آکھن دؤر بلاواں کرساں   دیو ٹساں کی جتنے سرنے
 لوک عمل تھیں پہالاں عاری   نیکی کرنی انہاں کی پہاری
 ہُن تہ دو نمبر نیاں پھراں   کسر انہاں نی کڈھی ساری
 کئی انہاں کی تگے تجنے   آکھن شادایہہ صوفی آج نے
 تسبیح پہرنے، زلفاں والے   سچ منو میہہ کسے وی چ نے

نقلی باجی تہ مِلّاں (۱)

اُج نے کجھ کجھ مِلّاں باجی، اوہی جئے ساہڑے پیر
دُعا تدوں کرسن جے رکھسو مُنہواں اُگے مٹھی کھیر
اپنی مشہوری نی خاطر جیہڑے چیلے بنائے
آکھن بد دُعا اِنہاں نی لگنی جسراں تیر
عقل تھیں کورے کولوں دُوروں حاضر ہون شتاب
حضرت ساہڑی قسمت والی کھولو کوئی کتاب
موٹی جی نیاز جے رکھن قسمت پاون اعلیٰ
نبیہ تہ بدبختی نے سارے حاصل کرن خطاب
ساری رات نا روزہ رکھی صبح افطاری کرنے
مکھن، ککڑ، ملائی کھائی پیٹ اپنا اوہ پہرنے
ہوون بیان کرامت والے خواب تکے سن راتی
ہنگی ہنگی تکو کسراں نوٹ اِنہاں پُر بہرنے

ہُن نماز نا ویلہ آیا اک آواز ایہہ آئی
 سُو خطاب حضرت نا پہلاں کہہ تاول اے بائی
 نال ادب مجلس نے اندر دو زانو ہو جاؤ
 ہرگز کوئی نماز پڑھن بچ عذر نیہہ اے پہنائی
 پھڑے مکھن تازہ تازہ رنگ انوکھا کردا
 گرتا جسراں ٹینکی اُپر رکھیا ہووے پردہ
 کرساں دُور بلاواں کہہ تھیں جے فیس توں مردا
 چٹا بکرا آن شتابی کہہ بناساں زردہ
 اندر چلوہ پیر ہوراں نا ہتھ تسبیح سر پدے
 پڑھ بکرے کجھ چٹے کالے تکیو باہر چرنے
 کجھ شاطر کجھ دہن تھیں کورے کجھ دلال انہاں نے
 جلدی جلدی کول آئی تہ سر پیراں پُر تھرنے

نقلی باجی تہ مُلاں (۲)

وَعَصِمُوا سَبَقَ پھٹتی گئے نقلی مُلا اُج نے
وحدت کی ایہہ پھاڑ کری تہ اک دُوے کی تجنے
بدعتی تہ کافر جئے تمغے انہاں نے دفتر لکھن
کھٹ نظر آون بچ بستی عالم جیہڑے جج نے
کھر نے سارے راز نکتے غیراں اگے رکھنے
اوہ فر تاء لائی تہ تلو پھاڑ بنانے لکھ نے
شرع شریعت نی جا تائیں نویں قانون بنانے
تائیں اُمت کی ہُن کوڑے گھٹ پئی گئے چکھنے
حرف قرآنی نیچی تہ ایہہ قیمت حاصل کرنے
دن محنت نے بڑے مزے سنگ گوچے تلو پھر نے
ایہہ جئے عامل بد عقیدہ کرنے لوکاں تائیں
اللہ نا فرمان قرآنی نہ سُننے نہ پڑھنے

ایہہ نقلی ہتھکنڈے جے کر رکھسو سپنے لائی
لٹ جاسی عزت نی زندگی ٹہہ جاسو بچ کھائی
کہہ ضرورت اماں آگے خاصاں نی گل کرنی
عملی زندگی بچ کم آوے گل کرو اوہ پہائی
یا رب دے آساں کی باجی، حاجی، ملاں اصلی
دور کسے جنگل نے اندر روک بیڑے فصلی
ایہہ ہولا جے جلدی جلدی قابو بچ نہ آئے
شاد ناشاد ہوسی ہر کوئی قوم ہو جاسی کسلی

لکڑی سڑی تہ کوئلہ جسراں دل نی حالت ہوئی
 تکت سلوک تواہڑا بچناں ہر خواہش ہُن موئی
 جے دباسیں اس کو لے نے بنی جاسن گے پھورے
 اگ تواہڑی تاں بلسی جے ہوسن کور کورے
 آس نیاں میں پنگاں چھیاں سوہنی عمر کھگالی
 پر تواہڑے پیار نے دفتر تگی صرف کنگالی
 لئی وفا نے چنڈے میں وی کیجے کتنے ہاڑے
 یار تواہڑی بے دردی تھیں مگی ملے بس ساڑے
 نویں بازار کہہ قیمت اس نی جیہڑا چالی سٹہ
 کہہ پشان پھلاں نی اسکی جے اکھیں تھیں اٹھا
 ایہہ دُنیا اے باغ نامیلہ خلقت آوے جاوے
 گجھاں نصیاں مٹھا میوہ کوئی کھٹا پھل کھاوے
 شاد سمہال قلم نا کہوڑا جے ٹھسیں سر پھسی
 یار تماشاہ تکسن ساری خلق تووے کی تجسی

تکو ہر پاسے لوہ گئی اے
اسراں نہ می لہیو
چیاں قسمت سو گئی اے

تارے تکو آسماناں نے
رئی ملی لوہ دینے
ٹس مارے کسماناں نے

دُنیا بڑی پھولی اے
کھریاں کی رڈ کرنے
لگے گھٹیاں فی بولی اے

گلاں بند کرو چلم نیاں
ہر چلے جمع کرو
تس پنڈاں علم نیاں

پو خون نہ مڑیاں نا
انہاں نا جے کال پیا
کہہ بنسی گا بڑیاں نا

تو منصفی چوراں نی
ظلم کرے ظالم گت
بنی اے ہوراں نی

اگ لائی تہ نسنے او
بچے سڑے چڑیاں نے
تس ٹھا ٹھا ہسنے او

جعلی کاغذ پہرنے نی
فنڈاں ایّاں ہضم کرن
چیاں ڈنگر چرنے نی

غلّے آئے اسٹوراں نے
حقداراں کی کس تکلیا
کہر پھرے انہاں چوراں نے

پانی پھر ساں گے نالاں نا
مدے ہُن پورا کرن
وعدہ کئی سالان نا

کدوں بجلی نی لوہ لہٹی
پندراں کنکشن سنگ
ہُن کُنڈیاں بٹھن چھٹی

تکّے خواب سنگاراں نے
پر ساری زندگی کڈھی
اُساں اُپر انگاراں نے

کرو سیر مزاراں نے
اُتھے تُس اوہ تکسو
جیہڑے پھل سے بہاراں نے

کیتے وعدے نہ توڑ چاہڑے
ٹساں ساہڑی اک نہ منی
کافی ترلے کیتے ہاڑے

ہُن پیار نے ریٹ چڑھے
زرداں نی چاندی اے
بیٹھے تگن لے مڑے

سئی گیا ایہہ صدا کرنا
دروازے تے بیٹھے ہاں
دیو گجھ جو ٹساں سرنا

بہر نی پُر خوب بہرے
ٹھوکاں ہویاں چوہدری نیاں
مسکین نی اوکھے چرے

پھل پھلے سریاں نے
کولے آنی آپ تگو
منہہ زخماں ہریاں نے

مُھل کھیلی اے سریاں نی
کوئی تہ دوا پہنچو
انہاں زخماں ہریاں نی

تکے سریاں نے مُھل پیلے
خوشی نہ نصیب ہوئی
کیتے ترے کئی چلے

کھیتاں سریاں چھلنی اے
تپلے ایویں مان کرن
ساری قیمت مُھل نی اے

سوہنی سریاں نے دِن تھوڑے
کدے نہ نظر آسی
پھیرا باہیا جدوں روڑے

ٹہلی ٹہلی تکی چھلنی
ایویں نہ کرو ضائع
ایہہ جوانی بڑے مل نی

روفق بنی باغاں نی
چڑیاں نے بول مٹھے
مندی ٹانگ اے کاغاں نی

ڈبلے سریاں نے زرد ہوئے
جہاں نا وظیفہ پڑھیا
کیاں اتنے بے درد ہوئے

پھل نکلے تہ پہور پچھے
نیمہ سہل سمجھ جانا
اس میل نے راز گچھے

سوہنی لگنی تہ تہرتی اے
شاد توں کہہ جانیں
جو اس سر یرتی اے

بکھرے بکھرے شعر

پانی اندر مصری ڈلیاں گلی تہ شربت ہوئی
نال محبت دو گھٹ اس نے ساری گرمی تھوسی
بیچ گلاس نے پتھر گپٹے نہیہ تگے حل ہونے
کوئی ناداں بے شربت سمجھے اوہ پچھتاسی روسی

پہلیاں کتھیاں اسماں نے پاسے کوئی خوشی جد آئی
اک آوازہ غیبوں آیا پکڑ دکھاں نی سائی
دن قیمت نے دل دینا وی راس جدوں نہ آیا
دوشی آکھو اس پاگل کی جس اچیاں سنگ لائی

پہپڑ تہ بے قدری تگی تہ دل ہسپتال تھیں رجیا
روگی رکیاں ترفن چھڑکن پہیت رہن دے کجیا
ہن بیمار ہونے تھیں سبناں مری گیا دل ماہڑا
صحت نے بیچ گوارا کر سناں کون تگے ایہہ ساڑا

سو جا آج آرام کری تہ کل آسن جگانے والے
اُٹھی پردہ بے ہوشی تھیں پیسن جان نے لالے
دستی گیا سب نقلی گہند عقل کچی نے تھوکھا کھا ہدا
جس ویلے حساب اوہ پچھسن لگسن منہہ پرتالے

گلدستے بچ پھل سُن سوہنے ٹساں رکھے اوہ کچی
ہُن تہ سڑی گئے اوہ سارے ایویں گرولاں بچی

(مُک چُک)